

НАУКОВА СПІЛЬНОТА

www.spilnota.net.ua

СОРОК ШОСТІ ЕКОНОМІКО- ПРАВОВІ ДИСКУСІЇ

ISSN 2522-963X

**Матеріали міжнародної науково-
практичної інтернет-конференції**

28 квітня 2020 р.

**Львів
2020**

Сорок шості економіко-правові дискусії: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. - Львів, 2020.- 75 с.

УДК 330+340 (063)

ББК 65+67я431

ISSN 2522-963X

В збірнику опубліковані доповіді з економічних та юридичних питань, які оприлюднені на сайті www.spilnota.net.ua.

Збірники матеріалів науково-практичних інтернет-конференцій включаються до наукометричної бази даних "PIHЦ/RSCI".

Адреса оргкомітету:
79016, м. Львів, а/с 1621
E-mail: spilnota.net.ua@ukr.net

Оргкомітет Наукової спільноти не завжди поділяє думку учасників. В збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірність несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерело є обов'язкове.

ЕКОНОМІЧНЕ СПРЯМУВАННЯ

Економіка, організація і управління підприємствами, галузями, комплексами

*Андрусишена Ірина Василівна
здобувач освітнього ступеня
“магістр”, Хмельницький
національний університет,
м. Хмельницький, Україна*

*Хитра Олена Володимирівна
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри управління
персоналом і економіки праці,
Хмельницький національний
університет, м. Хмельницький,
Україна*

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ У КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ТА ВІДТВОРЕННЯ РОБОЧОЇ СИЛИ

Задоволення життєвих потреб населення значною мірою залежить від ефективності функціонування та розвитку соціальної інфраструктури. Вона дає можливість підвищити якість життя громадян шляхом забезпечення належних умов праці, відпочинку, культурно-освітнього рівня. Ключовою метою функціонування соціальної інфраструктури є створення комплексу життєвих благ, необхідних для розширеного відтворення робочої сили [1, с. 118; 2, с. 39].

У науковій літературі висловлюються різні точки зору щодо змісту досліджуваного поняття. Згідно з першим підходом, соціальну інфраструктуру розглядають як комплекс галузей, ототожнюючи їх прямо або опосередковано зі сферою послуг. З іншої точки зору, під соціальною інфраструктурою розуміють сукупність матеріальних об'єктів, які

забезпечують загальні умови для ефективної діяльності людини в усіх сферах суспільного життя [2, с. 38; 3, с. 203].

Зокрема, Н.Г. Пігуль [2, с. 39] під соціальною інфраструктурою розуміє сукупність об'єктів окремих галузей, що сприяють життєдіяльності суспільства, метою функціонування яких є забезпечення загального рівня життя населення та гармонійного його розвитку. І.П. Кінаш [3, с. 204] вважає, що соціальна інфраструктура – це стійка сукупність речових елементів, з якими взаємодіє соціальний суб'єкт і які створюють умови для раціональної організації всіх видів діяльності – трудової, суспільно-політичної, культурної, сімейно-побутової.

Соціальна інфраструктура входить до складу господарського комплексу кожної адміністративно-територіальної одиниці, а отже, є складовою її функціональної та територіальної структур. Функціональна структура відображає склад та співвідношення груп об'єктів, що виконують певні функції у господарському комплексі, а територіальна структура стосується різних форм просторового зосередження об'єктів та їх територіальних об'єднань.

Соціальна інфраструктура може мати “лінійну” і “точкову” організацію. Під “лінійною інфраструктурою” розуміють мережу залізничних, автомобільних доріг, зв'язку, лінії електропередачі тощо, а “точкова” містить безпосередньо самі об'єкти – школи, лікарні, театри та ін. Можливості соціальної інфраструктури у створенні умов розвитку виробництва та життєдіяльності населення залежать від її економічного потенціалу, головною складовою якого є основні фонди – будівлі, споруди, комунікації та їх технічне оснащення [1, с. 120].

Галузі соціальної інфраструктури мають такі особливості: характеризуються високою трудомісткістю порівняно з виробництвом матеріально-речовинних благ; частка матеріальних витрат у складі кінцевого виробництва послуг є значно нижчою, ніж у матеріальному виробництві; у складі активів суб'єктів господарювання значний відсоток складають грошові кошти.

До основних передумов і факторів розвитку соціальної інфраструктури належать: особливості процесів глобалізації та децентралізації, геополітичне положення, стабільність соціально-економічного розвитку, а також природно-ресурсні, економічні, демографічні, екологічні й соціальні чинники, структурні зрушення [1,

с. 119; 4, с. 49]. У сучасних умовах основними постулатами парадигми розбудови соціальної інфраструктури є: поєднання державного управління й ринкових механізмів саморегулювання, розширення застосування публічно-приватного партнерства у її ключових сферах, забезпечення інтеграції суб'єктів комплексу з іншими видами господарської діяльності [5, с. 155–156].

Соціальну інфраструктуру умовно поділяють на соціально-побутову та соціально-культурну. Соціально-побутова інфраструктура спрямована на створення умов для відтворення людини як біологічної істоти (через побутове середовище), задоволення її потреб завдяки належним умовам життя, а соціально-культурна сприяє відтворенню духовних, інтелектуальних (через культурно-освітнє середовище) та фізичних властивостей індивіда, формуванню його як економічно активної особистості, що відповідає вимогам суспільства до якості робочої сили. До складу соціально-побутової інфраструктури входять: житлово-комунальне господарство, побутове обслуговування, торгівля і громадське харчування, пасажирський транспорт, зв'язок тощо. Соціально-культурна інфраструктура представлена такими галузями: освіта, охорона здоров'я, спорт і туризм, культура, соціальне забезпечення [1, с. 118–119; 6, с. 24]. І.П. Кінаш [7] у соціальній інфраструктурі виділяє соціально-побутову, соціально-оздоровчу, освітньо-духовну, громадсько-політичну, комунікаційну та соціально-економічну складові.

Отже, соціальна інфраструктура охоплює ланки споживання й обслуговування створених у матеріальному виробництві благ та виробляє власні товари і послуги.

Н.Г. Пігуль до найбільш значущих цільових функцій соціальної інфраструктури відносить: всебічний і повний розвиток людини шляхом задоволення її побутових, духовних і культурних потреб; створення умов для формування прогресивних тенденцій у демографічних процесах; ефективне використання трудових ресурсів; відтворення робочої сили, яка б відповідала потребам і рівневі розвитку виробництва; забезпечення оптимальних житлово-комунальних і побутових умов життя населення; охорону здоров'я, покращення та збереження фізичного здоров'я населення; раціональне використання вільного часу людей; формування громадської свідомості та наукового світогляду; управління та охорону громадського порядку; розподіл і обмін матеріальних благ [2, с. 39].

Окремі функції орієнтовані на ефект у короткостроковій перспективі та проявляються передусім у підвищенні продуктивності праці й окупності інвестицій в інфраструктуру, а інші, такі як забезпечення духовного й морального розвитку людини, підвищення рівня професійної освіти, реалізуються у середньо- та довгостроковій перспективі і є базою для системного поступу всього суспільства [5, с. 154]. До стратегічних завдань соціальної інфраструктури, зокрема, належать: створення нової психології та стилю життя населення; всебічна підтримка людського розвитку; орієнтація на інтереси населення, сім'ї та відтворення умов їх розвитку; стимулювання зростання індивідуальної економічної свідомості та ініціативи як визначальних факторів територіального розвитку [2, с. 39].

Стан функціонування соціальної сфери тісно пов'язаний з таким поняттям, як якість життя. У свою чергу, оцінювання якості життя здійснюється за такими критеріями: доходи населення; бідність і нерівність; безробіття та використання робочої сили; динаміка демографічних процесів; освіта та навчання; здоров'я, харчування; житлові умови, інфраструктура, зв'язок; ресурси й стан природного середовища; культура, соціальні зв'язки, сімейні цінності; політична й соціальна стабільність; політичні й громадські інститути (демократія та участь) [8, с. 362].

Таким чином, характерною ознакою соціальної інфраструктури є забезпечення її об'єктами загальних умов для ефективної трудової діяльності, формування фізично та інтелектуально розвинутого, суспільно активного індивіда. Відповідно, рівень розвитку соціальної інфраструктури вказує на ефективність використання матеріальних можливостей для підвищення якості життя населення та відображає рівень соціально-економічного розвитку держави. Розроблена нами структурно-логічна схема функціонування соціальної інфраструктури наведена на рис. 1.

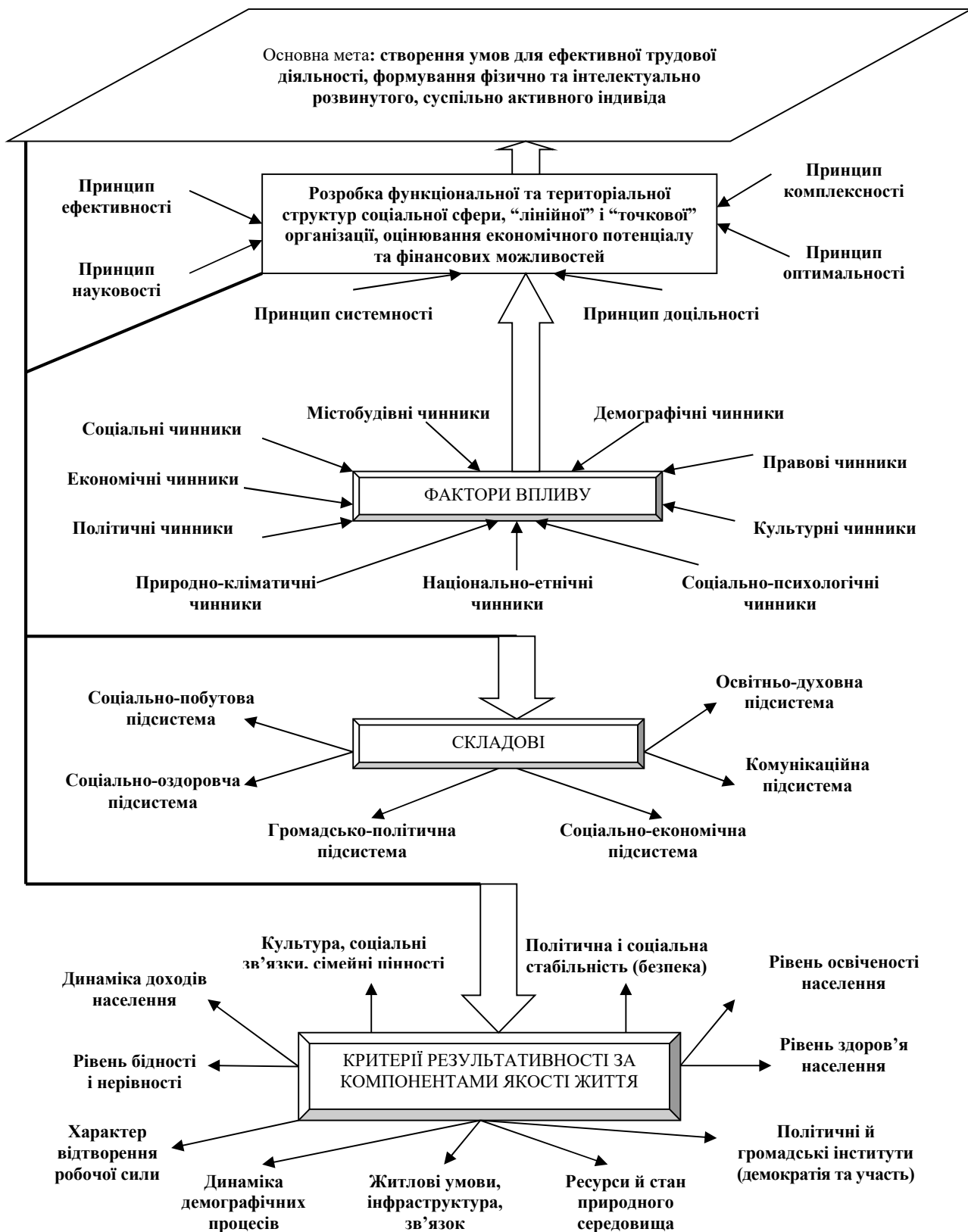

Рис. 1. Структурно-логічна схема формування соціальної інфраструктури відповідно до критеріїв підвищення якості життя і розвитку трудового потенціалу

Література:

1. Пігуль Н. Г. Соціальна інфраструктура: функціональне призначення та особливості розвитку. Економічний аналіз. 2014. Т. 16 (1). С. 117–122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/escan_2014_16%281%29__19 (дата звернення: 31.03.2020).
2. Пігуль Н. Г. Сутність і значення соціальної інфраструктури. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2013. № 2. С. 37–41.
3. Кінаш І. П. Суть та зміст поняття “соціальна інфраструктура”. Вісник Хмельницького національного університету. 2012. № 2. Т. 1. С. 202–204.
4. Кінаш І. П. Фактори впливу на формування соціальної інфраструктури сталого розвитку України. Вісник Вінницького політехнічного університету. 2012. № 3 (102). С. 48–51.
5. Осипенко М. В. Соціальна інфраструктура як чинник відтворення людського капіталу. Наукові праці НДФІ. 2016. Вип. 3. С. 149–158.
6. Пріхно І. М. Фінансові відносини у соціальній сфері. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. 2017. Вип. 44 (2). С. 21–27.
7. Кінаш І. П. Склад та структура соціальної інфраструктури. Вісник соціально-економічних досліджень : збірник наукових праць. 2012. № 3 (46). С. 171–176.
8. Гордієнко Л. А. Оцінка фінансового забезпечення соціальної сфери в Україні. Науковий вісник Ужгородського університету. 2016. Вип. 1 (2). С. 362–366.

*Галан Людмила Володимирівна
кандидат економічних наук, доцент,
Одеська національна академія зв'язку
ім. О.С. Попова*

*Ларіонов Борис Олександрович
бакалавр, Одеська національна
академія зв'язку ім. О.С. Попова*

*Ходос Лідія Анатоліївна
бакалавр, Одеська національна
академія зв'язку ім. О.С. Попова*

ПОСЛУГИ НОВОГО ПОКОЛІННЯ 5G — ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ ОПЕРАТОРА ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ

Телекомунікаційні компанії України відіграють важливу стратегічну роль у розвитку національної економіки. На сьогодні телекомунікаційний ринок максимально удосконалюється в питаннях інноваційності та запровадження нових послуг, які забезпечують перспективу розвитку оператора телекомунікацій, що і формує актуальність даної теми

Метою даної роботи являється виявлення проблем оператора телекомунікацій України, а також розвиток послуг нового покоління 5G, які забезпечать перспективу розвитку телекомунікаційного оператора.

Питаннями діяльності операторів телекомунікацій займалися такі науковці як: Князева Н.О., Орлов В.М., Голубев А.К., Галан Л.В., Стрій Л.О. Князева О.А., Вороненко І.В., Тихвинський В.О., але і сьогодні дана тема являється досить важливою і не достатньо вивченою, тому потребує значної уваги з урахуванням складних умов сьогодення.

Основними операторами, які надають послуги мобільного зв'язку в Україні є Київстар, Vodafone і lifecell. Звісно це оператори лідери на ринку телекомунікацій України. В офіційних звітах компаній за 3 квартал 2019 року зазначена наступна кількість абонентів: Київстар – 26,4 млн, Vodafone – 19,8 млн, lifecell – 6,9 млн абонентів. Звісно ринок телекомунікацій України розвивається, але нажаль не такими швидкими темпами, як в інших країнах світу. Звісно швидкому розвитку заважають відповідні існуючі проблеми, які впливають на діяльність оператора телекомунікацій до них відносяться:

- повільний розвиток інфраструктури мобільного широкосмугового доступу до Інтернету та телекомунікацій в цілому;
- слабкий розвиток цифрової інфраструктури; недостатнє покриття в країні швидкісним мобільним Інтернетом на всіх міжнародних та національних автошляхах;
- недостатня швидкість мобільного Інтернету в населених пунктах;
- майже повністю відсутній доступ до послуг 4G покоління в віддалених від міста населених пунктах.

Наразі в Україні можливості та потенціал технології 4G, яка була запущена операторами у 2018 році, ще не до кінця освоєні. 4G має дуже широкий потенціал розвитку з точки зору розширення покриття і впровадження додаткових сервісів для приватних абонентів, бізнесу та держави. Мільйони українських абонентів й досі не почали користуватись смартфонами та швидкісним мобільним Інтернетом [1].

Всі оператори із випередженням графіку забезпечують розгортання покриття LTE в Україні, цей процес розбудови ще триватиме декілька років, а існування якісного 4G-покриття також є однією із необхідних умов й для запуску 5G послуг.

Технологія 5G – це технологія недалекого майбутнього, орієнтована в першу чергу на потреби бізнесу, робототехніки і нових екосистем розумного міста і також на споживачів. Ця технологія створена для передавання величезних обсягів інформації на великій швидкості із майже відсутньою затримкою сигналу. Ця технологія використовується для функціонування безпілотних автомобілів та дронів, роботи «розумних підприємств», розвитку «розумних міст». Тільки цього року на міжнародному рівні були нарешті затверджені частотні та функціональні характеристики даного стандарту. І станом на кінець 2019 року окремі ділянки 5G-мереж були запущені у деяких великих містах США, Німеччини, Південної Кореї, Швейцарії [1].

Запуск технології 5G в Україні – це перспектива розвитку операторів телекомунікацій та економіки нашої країни в цілому.

Тому для забезпечення швидкого розвитку операторів телекомунікацій можна виділити наступні етапи, які формуватимуть перспективу розвитку операторів телекомунікацій України:

- повністю використати потенціал LTE-мереж;
- сформувані чітку державну стратегію розвитку наступної генерації зв'язку, яка би враховувала позиції операторів, бізнесу та ринкових потреб;

- провести заходи щодо виділення і ліцензування частот під запуск і розвиток 5G;

- потрібно створити реальний попит бізнесу на сервіси та рішення, для яких необхідний 5G, адже цей стандарт орієнтований здебільшого саме на промислові та інфраструктурні потреби ринку, а також на абонентів;

- потрібно забезпечити доступні за ціною термінали та обладнання, які підтримують нову технологію;

Отже перспектива розвитку операторів телекомунікацій залежить від швидкості виконання сформованих етапів, які впливають на процес запровадження технології нового покоління 5G в Україні, тому головні зусилля держави мають бути спрямовані на розвиток економіки країни та зростання бізнесу, який і виступатиме головним замовником та користувачем 5G в Україні.

Література:

1. G-Еволюція мобільного зв'язку в Україні [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу <https://voxukraine.org/uk/connector/g-evolyutsiya-mobilnogo-zv-yazku-v-ukrayini-zradi-ta-peremogi/>.

*Касяненко Віта Анатоліївна
студентка Національного
університету біоресурсів і
природокористування України*

*Лазаришина Інна Дмитрівна
доктор економічних наук, професор,
Національний університет
біоресурсів і природокористування
України*

РОЛЬ ЗЕРНОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

В сучасних економічних умовах зростає значення аграрного сектору економіки, адже саме завдяки реалізації сільськогосподарської продукції зростає конкурентоспроможність України, її внутрішній валовий продукт.

Значну частину агровиробництва займає виробництво зернових культур. У свою чергу, актуальною для сільськогосподарських підприємств залишається проблема високого рівня витрат виробництва, адже від цього залежить можливість отримання і збільшення прибутку.

Стан зернового ринку є важливим показником якості економічних реформ, що проводяться в країні, реалізації агропродовольчої політики. Він включає практично всі елементи ринкових відносин. Розвиток зернового ринку зачіпає не тільки широкий спектр питань, що стосуються функціонування безпосередньо самого зернового господарства, але і всього агропродовольчого комплексу країни.

З урахуванням масштабів і повноти елементів економічних відносин зерновий ринок може служити як своєрідна модель розвитку для інших ринків сільськогосподарської продукції, сировини і продовольства. Разом з тим, зернове господарство вимагає пріоритетної уваги до свого розвитку з боку держави. В зв'язку з цим активнішою повинна бути державна політика регулювання через взаємопов'язану і скоординовану систему економічних, організаційних, інноваційних, правових і інших видів діяльності, створення ефективних і прозорих інструментів регулювання зернового ринку на державному і регіональному рівнях [1].

У сучасних умовах динамічний і ефективний розвиток зернового господарства і ринку зерна є не тільки економічною передумовою рішення більшості накопичених за період ринкових перетворень фінансових, виробничих і інших проблем, але і способом системного узгодження цільових установ в масштабах всієї економіки на суттєве збільшення і стійкий ріст валового внутрішнього продукту.

Зернове господарство не є замкнутою самодостатньою системою, а розвивається за законами динамічної змінної ринкової економіки [2].

Численні фінансові потоки масштаби чинників виробництва і обсяг зернообігу настільки великі і розгалужені, що раціонально збудована національна зернова політика здатна перетворити країну на потужну європейську зернову державу. Інакше її зернове господарство може стати звичайною, другорядною галуззю АПК, навіть не здібною повною мірою задовольняти першочергові внутрішні потреби держави.

Без поступового відновлення місця зернового господарства в міжгалузевих економічних відносинах, відповідно його ролі в економіці і забезпеченні продовольчої безпеки країни, важко розраховувати на

стійний і динамічний розвиток зернового господарства, своєчасне виконання ним в повному обсязі всіх своїх численних народногосподарських функцій [3].

Величезний потенціал зернового господарства країни слід розглядати і оцінювати як народне надбання, постійне величезне джерело національного багатства, при раціональному використанні якого можуть бути вирішені практично всі численні питання надійного забезпечення населення продовольством. Зростання масштабів зерновиробництва дозволить Україні забезпечити постійний нарощування експорту зерна, реально перетворивши його на потужний важіль ефективного функціонування безпосередньо самої зернової галузі, яка мультиплікативно вплине на всю економіку України, її економічний і геополітичний стан в світі.

Крім того, маючи в своєму розпорядженні чорноземні ґрунти і ресурси колосових зернових культур, розвиваючи зернове господарство на основі ефективних ресурсозберігаючих та екологобезпечних технологій, вона може повністю забезпечити продовольством не тільки своє населення, але і зробити гідний внесок до вирішення світової продовольчої проблеми.

Список використаних джерел:

1. Алтухов А.І. Підвищення ефективності виробництва зерна на основі науково технічного прогресу / м. Київ, 2015.
2. Пасхавер Б.Й. Сучасний стан продовольчої безпеки/ Б.Й. Пасхавер // Економіка АПК. - 2014.
3. Саблук П.Т. Національна доктрина продовольчої безпеки України (проект)/ П.Т. Саблук, Г.М. Калетнік, С.М. Кваша, В.І. Власов, М.А. Лисак // Економіка АПК. - 2011.

*Магопець Михайло Сергійович
здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти,
Центральноукраїнський
національний технічний
університет, м. Кропивницький,
Україна*

*Науковий керівник: Магопець Олена
Анатоліївна, кандидат економічних
наук, доцент, завідувач кафедри
аудиту та оподаткування,
Центральноукраїнський
національний технічний
університет, м. Кропивницький,
Україна*

ПРОЖИТКОВИЙ МІНІМУМ В СИСТЕМІ БАЗОВИХ ДЕРЖАВНИХ СОЦІАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ РЕГУЛЮВАННЯ ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ

У багатьох розвинених країнах світу рівень життя громадян визначається вартістю їх споживчого кошика, тобто того, без чого людина в принципі обійтися не може. Іншими словами, це набір товарів і послуг, необхідних людині для задоволення її першочергових потреб в середньому за рік. Але важливо також і те, що за вартістю цього набору визначається прожитковий мінімум – вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості.

Показник прожиткового мінімуму є базовим державним соціальним стандартом, на підставі якого визначаються державні соціальні гарантії та стандарти у сферах доходів населення (мінімальна заробітна плата і пенсія; посадові оклади та заробітна плата працівників бюджетної сфери і державних службовців; розмір державної допомоги та інших соціальних

виплат), житлово-комунального, побутового, соціально-культурного обслуговування, охорони здоров'я та освіти. Прожитковий мінімум встановлюється в розрізі основних соціально-демографічних груп населення у розрахунку на одну особу на місяць. Розмір прожиткового мінімуму застосовується й для загальної оцінки рівня життя в Україні.

Відтак, формування величини прожиткового мінімуму має значний вплив на соціальний розвиток держави та регулювання доходів населення.

Впродовж останніх років прожитковий мінімум має тенденцію до щорічного зростання, проте не слід забувати, що це зростання у гривневому еквіваленті, якщо ж говорити про євроеквівалент, ситуація складається кардинально по-іншому. Якщо порівняти прожитковий мінімум у євроеквіваленті, то можна побачити, що на початок 2020 року він становив лише 72,03% від розміру прожиткового мінімуму на початок 2014 року, тобто зменшився майже у 1,4 рази, а у період 2015-2019 рр., ситуація була ще гіршою (рис. 1).

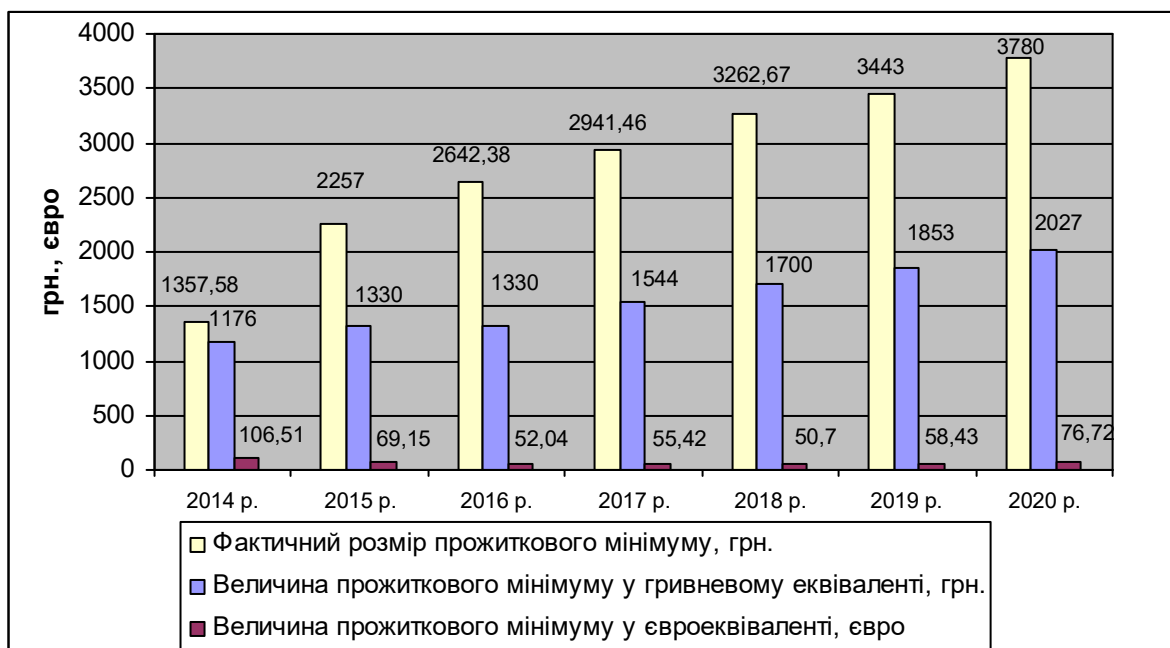

Рис. 1. Динаміка зміни величини прожиткового мінімуму в Україні за 2014 – 2020 рр. (станом на 1 січня відповідного року).

Джерело: складено автором за даними [1; 2; 3].

Слід вказати на те, що законодавчо визначена величина прожиткового мінімуму значно нижча від його фактичного рівня. За даними Міністерства соціальної політики України [3], фактичний розмір

прожиткового мінімуму у цінах січня 2020 року у розрахунку на місяць на одну особу становив 3780 грн. (з урахуванням суми обов'язкових платежів – 4335 грн.). Загалом же динаміка такого співвідношення протягом останніх років демонструє високі темпи збільшення розриву між розмірами фактичного та законодавчо затвердженого прожиткового мінімуму, що свідчить про те, що формування даного показника базується в першу чергу на фінансових можливостях державного бюджету, а не виходячи з необхідності забезпечення соціальних гарантій для населення. Такий підхід до формування показника прожиткового мінімуму нівелює його функцію як основного інструменту соціальної політики, перетворюючи його з базового соціального стандарту регулювання доходів населення у суто формальну величину та порушує конституційне право громадян на достатній життєвий рівень.

З огляду на зазначене, постає питання щодо перегляду методології визначення прожиткового мінімуму та розроблення нових законодавчих механізмів, які б забезпечували максимальну відповідність даного базового державного соціального стандарту реальному стану задоволення фізіологічних, побутових, соціальних та культурних потреб людини й гарантували їй підтримку належного рівня життя.

Література:

1. Мінфін. Прожитковий мінімум в Україні : веб-сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/wagemin/> (дата звернення: 26.04.2020).
2. Мінфін. Курси Національного банку України : веб-сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/exchange/nbu/> (дата звернення: 26.04.2020).
3. Міністерство соціальної політики України: веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/18287.html> (дата звернення: 24.04.2020).

*Посільська Марія Олегівна
студент, Національний університет
біоресурсів та природокористування
України*

*Лазаришина Інна Дмитрівна
доктор економічних наук, професор,
Національний університет
біоресурсів та природокористування
України*

ФОРМУВАННЯ ТА ВИБІР СТРАТЕГІЙ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ

Останнім часом термін «антикризове управління» набув значного поширення, однак єдиного підходу чи тлумачення до його визначення немає. Сьогодення українського підприємництва спонукає практиків та теоретиків до пошуку й реалізації нових, більш ефективних шляхів подолання кризи, спричиненої як зовнішніми, так і внутрішніми факторами.

Проблеми антикризового управління знайшли своє відображення в працях вітчизняних та зарубіжних економістів, а саме: Бланка І.О., Бикова О.О., Лігоненко Л.О., Скібіцького О.М., Терещенка О.О., Череп А.В., Штангерта А.М. та ін. Проте цими дослідниками механізм виходу із кризи та подолання неплатоспроможності сформовано не в повній мірі.

В українських реаліях дуже важливим є наявність стратегії антикризового управління на будь-якому етапі ланцюжка створення цінностей.

Метою дослідження є формування та вибір стратегій антикризового управління на вітчизняних підприємствах.

Під антикризовим управлінням зазвичай розуміють управління підприємством в умовах загальної кризи економіки або при загрозі банкрутства. Воно також асоціюється з діяльністю антикризових керуючих у рамках судових процедур банкрутства.

Стратегія антикризового управління підприємством – це сукупність дій, комплекс заходів і послідовність прийнятих управлінських рішень, що

дозволяють спрогнозувати, оцінити, проаналізувати й виробити необхідну систему впливу на оздоровлення підприємства з метою запобігання його банкрутству або мінімізації наслідків кризи. Можна стверджувати, що в центрі антикризової стратегії управління може бути будь-яка мета: виживання, забезпечення (підтримка) конкурентоспроможності, задоволення потреби клієнтів, підвищення якості продукції, оптимальне використання своїх сильних сторін для досягнення переваг над конкурентами тощо [1].

Негативний вплив різноманітних чинників внутрішнього і зовнішнього середовища на підприємство може спровокувати виникнення ситуацій, коли забезпечити ефективне управління його економічним розвитком методами функціонального менеджменту практично неможливо. Тому виникає необхідність використання концептуальних підходів ситуаційного, антикризового менеджменту, що включає розробку, прийняття і доведення до виконання раціональних, нестандартних та кардинальних управлінських рішень для подолання нагальних проблем.

Сьогодні велика кількість підприємств перебуває у важкому фінансовому стані, тому запобігання кризових явищ та розробка заходів щодо виходу підприємства з кризи стали однією з найважливіших проблем управління [2, 4]. Система антикризового управління повинна забезпечувати постійний моніторинг кризових явищ, здійснювати планування, організацію та реалізацію антикризових заходів задля збереження фінансового стану та відновлення його функціонування [3]. Більшість науковців схиляється до думки, що антикризове управління спрямовано на недопущення появи кризової ситуації на підприємстві. Крім того, існує ствердження, що антикризове управління починає реалізовуватись на етапі настання кризи, що призводить до ліквідації підприємства або впровадження заходів щодо його фінансового оздоровлення.

Проблема вибору стратегії антикризового управління підприємством одночасно розглядається з теоретичної, методичної та практичної сторони. У теоретичній частині встановлюються й обговорюються питання щодо вибору стратегії антикризового управління підприємством можна тільки за умови, що, антикризовий менеджмент є стратегічним, тому що він покликаний вирішувати довгострокові завдання, тобто мати

довгостроковий ефект. А також в більшості випадків антикризове управління застосовується щодо підприємств, криза на яких зайшла далеко, і з цієї причини антикризове управління має вирішити стратегічні завдання: сформулювати нове стратегічне бачення і нову місію підприємства; встановити нові цілі підприємства; розробити і здійснити стратегію з досягнення нових цілей.

Проблема вибору антикризової стратегії є методичною тому, що вона має сенс, якщо стратегії в управлінні володіють характерними рисами, або набором характерних рис, які дозволяють виділяти типові стратегії, тобто намітити їх типологію.

Дана проблема, безсумнівно, є практичною, оскільки розроблена типологія антикризових стратегій є значною підмогою в роботі антикризових керуючих, яким не треба для кожного підприємства заново конструювати унікальну стратегію, а можна зробити вибір на користь якоїсь однієї моделі, а потім адаптувати її до умов конкретного підприємства і його конкретного кризового стану.

Формування системи антикризового управління залежить від наявної та прогнозованої суб'єктно-об'єктної взаємодії, зумовленої специфікою підприємства та його оточення.

Головними особливостями процесу антикризового управління є: активність та динамічність у використанні ресурсів та впровадження змін; оптимізація програмно-цільових підходів технологій розроблення та реалізації антикризових управлінських рішень; мобільність в процесах управління, здійснення своєчасних дій; використання антикризового індикатора якості рішень під час їх розробки та застосування.

Враховуючи взаємозв'язок усіх сторін діяльності підприємства в умовах економічної кризи і системний характер стратегій антикризового управління, важливим є практичне застосування контролінгу, як новітньої концепції управління підприємством в умовах його нестабільного зовнішнього середовища.

Отже, можна зробити висновок, що в системі вибору стратегії антикризового управління підприємством особливу увагу необхідно приділяти питанням удосконалення методичного забезпечення діагностування фінансово-економічних показників задля підвищення об'єктивності результатів виникнення кризової ситуації й вибору інструментів впливу на них. Системна реалізація заходів у рамках

стратегії антикризового управління сучасним підприємством є основою для зміцнення антикризового потенціалу сучасних підприємств.

Література:

1. Olson D.J. Public Port Accountability: A Framework for Evaluation / D.J. Olson //Urban Ports and Harbor Management: Responding to Change Along U.S. Waterfronts. – 2008. – 259 p.
2. Польова О.Л. ВИБІР СТРАТЕГІЇ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ [Електронний ресурс] / О.Л. Польова // №11. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4597>.
3. Гринчуцький В.І. Антикризове фінансове управління підприємством в сучасних умовах господарювання / В.І. Гринчуцький, Л.А. Ляхович // Інноваційна економіка . - № 3 (22). – 2011. – С. 28-33.
4. Кузнєцов Є.С. Суть антикризового управління та принципи його здійснення [Електронний ресурс] / Є.С. Кузнєцов // Ефективна економіка - № 10 . – 2012. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1488>

Маркетинг

*Резнік Дарина Вадимівна
студентка Харківського
національного університету імені
В.Н. Каразіна*

*Науковий керівник: Лісеній Євген
Володимирович, кандидат
економічних наук, доцент,
Харківський національний
університет ім. В.Н. Каразіна*

ТАРГЕТИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ СУЧАСНОГО МАРКЕТИНГУ

У сучасному світі інтернет-маркетинг набуває все більшої популярності та значущості для підприємств, бо дозволяє ефективно проводити рекламні компанії, спрямовані на залучення та утримання клієнтів. Одними з найважливіших факторів ефективності реклами є спрямування на цільову аудиторію та вартість реклами.

Таргетинг- це комплекс методів, що дозволяє відокремити цільову аудиторію та показати рекламу саме для користувачів, що задовольняють певним заздалегідь заданим параметрам. Тобто використання таргетингу підвищує ефективність рекламної комунікації шляхом показів оголошення лише для тієї аудиторії, яка зацікавлена у певному товарі або послугі.

У мережі Інтернет таргетована реклама здійснюється за допомогою оцінки дій та аналізу інтересів користувачів: його пошукових запитів, смаків, потреб, переваг, геолокацій тощо. За цими критеріями відбувається сегментування та виділяються види таргетингу, до яких належить:

1. Тематичний (показ рекламних оголошень на сайтах з певною тематикою);
2. Соціально-демографічний (орієнтований на стать, вік, сімейний стан, дохід тощо);
3. Поведінковий (здійснюється на основі cookie-файлів: хобі, покупки, пошукові запити);

4. Географічний (базується на місцезнаходженні: країні, місті, районі);

5. Локальний (показ оголошень користувачам, що знаходяться у певному радіусі від місця продажів);

6. Часовий (реклама здійснюється у певні часи у певні дні тижня).

На основі отриманої інформації про клієнта формуються цільові аудиторії та здійснюється прямий та непрямий таргетинг. До першого належить здійснення реклами на аудиторію, що безпосередньо цікавиться товаром чи послугою, до другого- на споживачів, що побічно пов'язані з рекламованим видом товарів (наприклад, супутні послуги чи додаткові товари).

Таргетинг також є інструментом для просування бізнесу та підвищення іміджу бренду, бо кількість користувачів соціальних мереж стає дедалі більше, а отже забезпечується доступ до великої аудиторії потенційних клієнтів.

Важливою перевагою також є доступна вартість у порівнянні з традиційними видами реклами. Вона може складати від 1\$ на день, а лід(тобто потенційний клієнт) - лише декілька центів. А висока динамічність дозволяє швидко аналізувати отримані результати реклами, розраховувати окупність та за необхідністю оптимізувати результати.

Отже, таргетована реклама є перспективним напрямом розвитку реклами та маркетингу в цілому. Вона значно зменшує витрати на залучення потенційного клієнта, підвищує ефективність фірми, а також збільшує обсяг продажів. Це відбувається тому що, така реклама демонструється лише цільовій аудиторії (тобто споживачам, які цікавляться певними товарами чи послугами або знаходяться у конкретному місці).

Література:

1. Траут Дж., Райс Э. Позиционирование. Битва за узнаваемость. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : lux.e-reading-lib.org/.../Traut_-_Pozicionirovanie._Bitva_za_uznavaemost.
2. Поведінковий таргетинг змушує купувати [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.iliadabeachhotel-corfu.com/index.php/marketingovainformatsiya/ogljadi/2803-povedinkovij-targeting-zmushue-kupuvati>.
3. Чистов К. «Оценка по поведению» Технологии таргетинга сегодня и завтра // Интернет-Форум. – 2007. – 21 бер. – С. 43–55.

*Матковська Діана Анатоліївна
студентка 3 курсу Київського
національного торговельно-
економічного університету*

*Науковий керівник: Головіна Дар'я
Вікторівна, кандидат економічних
наук, доцент, Київський
національний торговельно-
економічний університет*

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Процес відтворення економічного потенціалу будь-якого господарства відбувається у сфері капітального будівництва, у якій прямо чи опосередковано задіяно багато суб'єктів різних видів господарської діяльності. Основою такої сфери є будівництво, господарське призначення якого полягає у введенні в дію нових, реконструкції, розширенні, технічному переозброєнні й ремонті діючих об'єктів виробничого та невиробничого призначення. Як вид економічної діяльності будівництво має низку особливостей, що відрізняють його від інших видів. Ці особливості проявляються через характер його кінцевої продукції, специфічні умови праці, специфіку техніки, технології організації виробництва, управління та матеріально-технічного забезпечення тощо.

Запаси займають провідне місце в складі активів суб'єктів господарювання будівельної галузі, а також відіграють основну роль при визначенні собівартості готового об'єкту будівництва, у структурі собівартості будівельно-монтажних робіт питома вага запасів становить від 53 до 60 % загальних витрат. Зниження собівартості будівництва значною мірою залежить від економного використання і правильного зберігання будівельних матеріалів, а також від додержання норм їх витрачання, що в свою чергу впливає на фінансовий результат діяльності

підприємства та на прибуток. Отже, правильне відображення запасів в бухгалтерському обліку безперечно варте уваги.

Особливості організації будівельної галузі, зумовлені характером будівельної продукції, істотно впливають на порядок ведення бухгалтерського обліку в будівництві.

До основних особливостей можна віднести характер кінцевої продукції будівництва – нерухомість, а також специфічні особливості умов праці (сезонність, робота на великій висоті або під землею тощо) і техніки, яка застосовується – будівельні машини та механізми, територіальну відособленість об'єктів будівництва, здебільшого індивідуальний характер будівництва, тривалість проектування і власне будівництва, різноманіття видів будівельно-монтажних робіт при будівництві кожного об'єкта.

Вищеперераховані особливості обумовлюють порядок ціноутворення в будівництві та обліку собівартості будівельних робіт та безпосередньо впливають на методичне забезпечення бухгалтерського обліку як з наукової, так і з практичної точки зору.

У будівництві використовується величезна номенклатура запасів. Тому виникає об'єктивна необхідність поділу запасів на групи і підгрупи. В середині груп і підгруп матеріали показують в розрізі окремих видів, марок, сортів тощо. З цією метою розробляються номенклатури (переліки) будівельних матеріалів, які також є однією з передумов раціональної організації обліку запасів в будівельній організації. Велика номенклатура будівельних матеріалів вимагає організації серйозного аналітичного обліку, відкриття субрахунків першого, другого, третього та інших порядків. Відповідно до прийнятих на підприємстві групувань матеріальних цінностей дані за аналітичними рахунками узагальнюються в оборотних відомостях. Використовують аналітичний бухгалтерський облік на рахунках для контролю зберігання і руху матеріальних цінностей, їх оцінки, звірки з даними складського обліку, а також для підбиття підсумків інвентаризації.

У будівництві матеріали надходять в основному від постачальників, замовників на давальницькій основі або виготовляються самостійно будівельною організацією.

При придбанні запасів у постачальників їх вартість складається з усіх витрат на придбання. Це зокрема суми, що сплачуються відповідно до

договору постачальнику, митні збори, транспортно-заготівельні витрати, відсотки за позиковими коштами, залученими для придбання запасів, витрати по доведенню запасів до стану, придатного до експлуатації та інші витрати.

У будівельних організаціях для обліку запасів можуть використовувати облікові ціни. Облікова вартість визначається організацією самостійно, це може бути договірна ціна, середня собівартість запасів за даними минулого періоду, планово розрахована ціна. При обліку матеріалів за обліковими цінами будівельні організації визначають номенклатуру запасів, за якими встановлюються облікові ціни. Рух матеріалів відображається за обліковими цінами, а їх фактична собівартість визначається додаванням облікової ціни і відхилення фактичної собівартості від облікової ціни. Облікові ціни застосовують для полегшення і спрощення процедури оцінки матеріальних цінностей.

Умови договору будівельного підряду можуть передбачати здійснення робіт з використанням матеріалів замовника. В цьому випадку підрядна організація може обліковувати отримані від замовника матеріали двома способами:

1) Оприбуткування отриманих матеріалів на субрахунок 205 «Будівельні матеріали» врахування їх при визначенні вартості виконаних робіт з подальшим заліком при здійсненні розрахунків з замовником.

2) Відображення матеріалів в якості давальницької сировини. Такі матеріали будуть обліковуватись на позабалансовому рахунку 022 «Матеріали, прийняті для переробки». По закінченню будівельних робіт замовнику пред'являється рахунок тільки на вартість будівельно-монтажних робіт без включення в них вартості матеріалів. Вартість матеріалів, списується з позабалансового рахунку після приймання замовником обсягів виконаних робіт.

Придбані будівельні запаси надходять або на склади з подальшим розподілом по будівельних об'єктах, або безпосередньо на будівельні майданчики (матеріали відкритого зберігання). До них відносять пісок, гравій, дошки, цегла, будівельні конструкції та інші. Відповідальність за збереження і використання матеріалів на будівельних майданчиках покладається на матеріально-відповідальних осіб - бригадирів, майстрів, начальників ділянок. Матеріали відкритого зберігання при відпуску їх у виробництво не підраховуються і не зважуються, на них не виписуються

первинні документи. Фактичні витрати цих матеріалів визначаються щомісяця шляхом проведення інвентаризації, яка проводиться комісією за участю працівників бухгалтерії. Для визначення кількості витрачених в будівництві матеріалів відкритого зберігання комісією складається акт про залишки довільної форми.

До особливостей ведення бухгалтерського обліку матеріалів в будівництві відноситься також порядок документообігу з обліку будівельних матеріалів. в бухгалтерському обліку вихідною інформацією для обліку виробничих запасів є: відомість про надходження матеріальних цінностей, зведена відомість витрат матеріальних цінностей, оборотна відомість матеріальних цінностей, картка підзвітної особи, відомість відображення господарських операцій з обліку матеріальних цінностей на рахунках бухгалтерського обліку, відомість переоцінювання матеріальних цінностей, відомість надходження матеріальних цінностей в аналітичному розрізі, відомість використання матеріальних цінностей, довідкова інформація обліку та аудиту матеріальних цінностей, відомість показників прибутку тощо [1].

Комплектація будівництв необхідними будівельними матеріалами здійснюється за допомогою лімітно-забірних карток форма N М-28 для відпуску матеріалів на будівельні об'єкти ведеться протягом усього періоду будівництва і знаходиться у виконавця робіт [2].

При визначенні вартості запасів, використаних при виконанні робіт, будівельна організація може застосовувати всі методи оцінки вибуття запасів, перераховані в П(С)БО 9, окрім методу ціни продажу, який використовується торговельними підприємствами [3].

Таким чином, будівництво як вид підприємницької діяльності має безліч специфічних особливостей, які відрізняють його від інших галузей виробництва. Облік запасів будівельних підприємств є передумовою їх ефективного управління, тому його організація потребує особливої уваги. Важливою передумовою організації обліку та контролю наявності та руху запасів є їх класифікація. Однією з умов надходження та нормативного використання запасів є правильне документальне забезпечення. Для раціональної організації обліку запасів на будівельному підприємстві необхідно забезпечити: ефективну організацію документообігу на всіх стадіях обліку запасів (встановлення максимально коротких термінів часу на передачу і обробку документів з використанням індивідуальних схем

руху документів), що передбачає модифіковане використання загальної схеми обліку відповідно до особливостей конкретного підприємства. Визнання та оцінка виробничих запасів містить різні методи, з яких підприємство обирає для себе найпростіший, який легко можна було б поєднати з вітчизняним законодавством при управлінні будівельною організацією.

Список використаних джерел:

1. Лежненко Л.І. Теоретичні аспекти удосконалення аналітичного обліку виробничих запасів / Л.І. Лежненко, І.О. Ломова // Молодий вчений. – 2014. – № 5(08). – С. 122-126.
2. Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів: наказ Міністерства статистики України від 21.06.1996р. № 193.
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999р. № 246.
4. Баланс Група компаній Рух запасів: оформляємо первинні документи / 07.03.2019р. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://balance.ua/news/post/dvizhenie-zapasov-oformlyaem-pervichnie-dokumenty>
5. Шендригоренко М.Т., Шевченко Л.Я. Сучасні проблеми організації обліку виробничих запасів на підприємстві та напрями їх вирішення / М.Т. Шендригоренко Л.Я. Шевченко // Науковий вісник ХДУ. - 2018.- № 32.- С. 189-192.

Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці

*Якимець Владислав Сергійович
студент 3 курсу, кафедри економіко-
математичного моделювання
Чернівецького національного
університету ім. Юрія Федьковича*

ЕЛЕКТРОННА КОМЕРЦІЯ ЯК РУШІЙ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ

Актуальність теми дослідження. З плином часу розвиток інформаційних технологій і систем відбувається все більш стрімкими темпами, що призвело до суттєвих змін у взаємодії суб'єктів бізнесу. Для вітчизняних підприємств електронний бізнес виступає ефективним інструментом для ведення розрахунків з клієнтами, розширення обсягів ринків збуту продукції, товарів, послуг, пошуку нових партнерів, створення позитивного іміджу.

Тому такою важливою є імплементація підприємствами сучасних технологій електронного бізнесу, що гарантують взаємодію виробників з максимально широкою і платоспроможною аудиторією потенційних споживачів. Завдяки існуванню мережі інтернет електронний бізнес розповсюдився в міжнародних масштабах та є базисом для розвитку та зростання обсягів «он-лайн» економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Електронна комерція була предметом дослідження як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Серед останніх публікацій, що присвячені електронній комерції варто виділити статті: Ховрак І.В. [4], Єрьоміна В.Н., Денисова А.Л. [2], Легенчук С.Ф. [3].

Метою статті є аналіз сучасних тенденцій, що спостерігаються на ринку електронної комерції, а також основних трендів, за якими можна очікувати розвиток електронної комерції.

Електронна комерція — це сфера цифрової економіки, що включає всі фінансові та торгові транзакції, які проводяться за допомогою комп'ютерних мереж, та бізнес-процеси, пов'язані з проведенням цих

транзакцій. До електронної комерції відносять електронний обмін інформацією, електронний рух капіталу, електронну торгівлю, електронні гроші, електронний маркетинг, електронний банкінг, електронні страхові послуги тощо [2].

У багатьох випадках електронна комерція дозволяє скоротити шлях перепродажу продукту від виробника до споживача. Це можливо завдяки використанню інтернет-технологій, що надають можливість ефективної прямої взаємодії з кінцевим споживачем, тому компанії можуть виконувати роль, яку традиційно виконували проміжні постачальники. Це також дозволяє накопичувати інформацію про усі продажі та про усіх клієнтів, що у свою чергу дозволяє виконати досконалий бізнес-аналіз та маркетингові дослідження. Це є великою перевагою у конкурентній боротьбі [4].

Електронне середовище широко використовується для доставки цифрового медіа-контенту (музика, фільми, преса тощо), корисної інформації, освітніх матеріалів, а також компаніями-виробниками програмного забезпечення для його продажу.

Найбільшою перевагою електронної комерції є суттєве зниження витрат на оформлення угоди та її подальше обслуговування. Тому бізнес-процеси, які можуть бути переведені на електронну основу мають потенціал зниження витрат на них, що у свою чергу призводить до зниження собівартості товару чи послуги. Найвідомішим прикладом здійснення електронної комерції є інтернет-магазин, який являє собою веб-ресурс з каталогом продукції та можливістю замовлення і оплати товарів, які сподобались покупцю. Все більше компаній у світі впроваджують рішення електронної комерції у своєму бізнесі. Наприклад, всесвітньо відома компанія CISCO не має традиційної мережі дистриб'юторів. Замість того, вона приймає замовлення тільки в електронній формі зокрема зі свого веб-сайту. Інший приклад — це виробники ноутбуків. На своїх веб-сайтах вони розміщують інтерактивні сторінки, де користувач може створити собі ноутбук за своїми потребами та оформити замовлення і оплату [1].

Протягом останніх 5 років український ринок електронної комерції показував щорічне зростання на рівні 50-60 % незалежно від перманентних економічних коливань. При цьому ринок володіє серйозним потенціалом. Наприклад, в Німеччині ємкість ринку електронної комерції

становить близько \$36 млрд. В Україні аналогічний показник становить не більше \$400-\$500 млн.

Основні фактори, які гальмують розвиток українського ринку електронної комерції: відсутність законодавчої бази, яка б регулювала процес купівлі/продажу онлайн, здійснення електронних платежів за оплачені товари/послуги та яка б встановлювала прозорі правила гри на ринку, слабо розвинена національна система електронних платежів, низька ефективність більшості існуючих українських торговельних майданчиків, низький рівень проникнення інтернету [3].

Висновки. Отже, спостерігаємо, що електронний ринок набирає значних обертів. Вітчизняна електронна комерція знаходиться на початку інтернет еволюції та демонструє високі темпи зростання. Бар'єри для входу на інтернет-ринок порівняно невисокі, а переваги електронної торгівлі для користувачів і підприємців відчутні. Проте на сучасному етапі вітчизняний ринок е-комерції має багато невирішених питань, що стримує його розвиток. За умови ефективного вирішення найважливіших проблем, розвиток електронної комерції в Україні матиме перспективи стрімкого розвитку.

Література:

1. Борецько Н.М. Мінімізація податкових зобов'язань при здійсненні операцій електронної комерції: навч. посіб. Київ, 2010. С. 73-78.
2. Денисова А.Л. Электронная коммерция: основы организации и ведения бизнеса: навч. посіб. Тамбов, 2012. 88 с.
3. Легенчук С.Ф. Сутність електронної комерції: обліковий вимір: навч. посіб. Житомир, 2011. С. 59-65.
4. Ховрак І.В. Електронна комерція в Україні: переваги та недоліки: Київ, 2013. С. 16-20.

Банківська справа. Гроші, фінанси і кредит

*Глушач Юлия Станиславовна
кандидат экономических наук,
старший преподаватель, Харьковский
национальный университет имени
В.Н. Каразина*

*Волобуева Юлия Владимировна
студентка 4-го курса, Харьковский
национальный университет имени
В.Н. Каразина*

РЕЙТИНГ УКРАИНСКИХ БАНКОВ – 2020

Банковская система – главная составляющая кредитной системы страны. Под ней понимают совокупность разных видов банков и небанковских институтов в их взаимосвязи в определенный исторический период. Банки составляют неотъемлемую часть современного денежного хозяйства.

Банк – это автономное, независимое кредитное учреждение, имеющее статус юридического лица и осуществляющее деятельность в сфере оказания финансово-кредитных услуг.

Национальный банк Украины – это банк первого уровня. Он собирает и публикует широкий спектр экономических и финансовых данных для использования при разработке денежно-кредитной политики и контроле за ее проведением, для макроэкономического анализа, проведения оценки финансовой стабильности, информирование широкого круга пользователей - органов власти, участников финансовых рынков и общественности.

Статистическая деятельность включает сбор, составление и распространение статистических данных и вспомогательную информацию для широкой общественности по следующим категориям: статистика финансового сектора, внешнего сектора, по Специальным стандартам

распространения данных МВФ, наблюдательная статистика, макроэкономические показатели, конъюнктурные опросы [4].

Во время формирования рейтинга были использованы следующие факторы: достаточность капитала, мгновенная ликвидность, зависимость от вкладов физических лиц и прибыльность. Методика рейтинга банков в будущем может частично меняться или дополняться новыми факторами, учитывая динамику показателей деятельности банковской системы, а также вследствие повышения уровня раскрытия финансовой информации банками.

Финансовые учреждения получают балл от 1 до 5 в зависимости от показателей, характеризующих лояльность вкладчиков: учитывается качество активов, ликвидность.

Рассмотрим рейтинг финансовых учреждений в таблице 1.

Таблица 1 – Рейтинг банковских учреждений в Украине в 2020 году

Банк	Рейтинг	Чистые активы, млн грн	Мгновенная ликвидность, %	Зависимость от вкладов физических лиц, %	Прибыльность %
Райффайзен Банк Аваль	4.84	92218	16,21	33,15	5,54
UKRSIBBANK	4.62	53776	12,61	39,84	4,85
ОТП Банк	4.45	44889	8,89	39,24	6,53
Укргазбанк	4.12	119226	10,37	24,84	1,29
Приватбанк	4.11	314106	12,35	69,73	10,94
Ощадбанк	3.94	250487	18,09	45,32	0,12
ПУМБ	3.90	55403	8,59	44,52	4,98
Альфа-Банк	3.85	71590	8,74	57,83	2,41

Источник: показатели финансовой отчетности, опубликованные на официальном сайте Министерства финансов Украины [2].

Исходя из данных таблицы 1, можно сделать вывод, что первое место занимают два банка - UKRSIBBANK и Райффайзен Банк Аваль.

UKRSIBBANK — банк, который стремится сделать финансовую жизнь клиентов успешной, безопасной и простой. История UKRSIBBANK начинается с 1990 года. Первые два года на финансовом рынке банк

присутствовал как Харьковский региональный банк, который обслуживал крупных корпоративных клиентов Харькова и области.

АО «Райффайзен Банк Аваль» зарегистрировано 27 марта 1992 года (до 25 сентября 2006 года – Акционерный почтово-пенсионный банк «Аваль»). Райффайзен Банк Аваль — универсальный коммерческий банк, который предоставляет полный спектр финансовых услуг, как корпоративным клиентам, так и физическим лицам.

Второе место занимают Приватбанк, ОТП Банк и Укргазбанк.

Приватбанк — универсальный банк, который предоставляет полный спектр финансовых услуг, как корпоративным клиентам, так и физическим лицам. Зарегистрирован 19 марта 1992 года. Приватбанк занимает лидирующую позицию по показателю прибыльности(10,94) [3].

Первый Украинский Международный Банк (ПУМБ) был учрежден в 1991 году и на то время специализировался на кредитовании крупных промышленных предприятий. На сегодняшний день ПУМБ является универсальным банком, активно работающим как с юридическими, так и физическими лицами.

ПАО «Укргазбанк» зарегистрировано 21 июля 1993 года. Укргазбанк сегодня — надежный и динамичный банк, который уже более 26 лет успешно функционирует на рынке финансовых услуг.

На третьем месте находятся Альфа-Банк, ОТП Банк и Ощадбанк.

Альфа-Банк Украина — один из крупнейших украинских коммерческих банков с международным капиталом. Основан банк в 1992 году. Банк входит в частную инвестиционную холдинговую компанию ABN Holdings SA (ABNH) с главным офисом в Люксембурге.

«ОТП Банк» на украинском рынке представлен с 1998 года. На сегодня — «ОТП Банк» является ядром финансовой группы, в состав которой входят компании группы ОТП в Украине: ООО «ОТП Капитал» и ООО «ОТП Лизинг». Все перечисленные компании проводят успешную деятельность, занимая ведущие позиции в своих сегментах.

Ощадбанк — универсальный банк, который предоставляет полный спектр финансовых услуг, как корпоративным клиентам, так и физическим лицам. Основан в 1991 году на базе учреждений Сбербанка СССР в Украине.

Можно сделать вывод, банковская система в Украине играет очень важную роль. Проведенное исследование показало, что количество

чистых активов не так сильно влияют на рейтинг, как мгновенная ликвидность. Как мы видим в таблице 1, первые места занимают финансовые учреждения, имеющие высокий процент ликвидности и не сильную зависимость от физических вкладов. Если говорить о Приватбанке, то здесь мы наблюдаем высокую прибыль, достаточно высокий процент зависимости от физических вкладов, что позволило сформировать рейтинг именно таким образом.

Литература:

1. Державна служба статистики України. Офіційний сайт органу державної виконавчої влади. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 26.04.2020).
2. Міністерство фінансів України. Офіційний сайт центрального органу виконавчої влади. URL: <https://minfin.com.ua/banks/> (дата звернення 26.04.2020).
3. Офіційний сайт Приватбанку. Фінансова звітність. URL: <https://privatbank.ua/about/finansovaja-otchetnost> (дата звернення 27.04.2020).
4. Рейтинг українських банків 2020. Mind Club Ejournal. URL: <https://mind.ua/ru/publications/20207884-rejting-ukrainskih-bankov-2020> (дата звернення 26.04.2020).

*Карпенко Юлія Олегівна
студентка 3 курсу, кафедри фінансів
і кредиту, Чернівецького
національного університету ім.
Юрія Федьковича*

*Польова Ольга Олександрівна
студентка 3 курсу, кафедри фінансів
і кредиту, Чернівецького
національного університету ім.
Юрія Федьковича*

ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ ЯК ОСНОВА ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Актуальність теми дослідження. Соціально-економічний ріст держави та її фінансовий стан певною мірою залежать від податкових та неподаткових надходжень, які надходять до державного бюджету. Податкові надходження посідають важливе місце у бюджетних доходах, займаючи найбільшу питому вагу у їх структурі, що, у свою чергу, впливає на соціально-економічний розвиток держави, а також є одним із інструментів державного регулювання економіки. Загалом податкові надходження, їх формування, розподіл та використання є важливим елементом системи бюджетно-податкового регулювання, а його значення посилюється в умовах трансформації економічної системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Система податкових надходжень є складною, загальнодоступною системою, на яку впливають внутрішні та зовнішні фактори. Питанням співвідношення та вивченням податкових та неподаткових надходжень займалися такі вчені: Глухова В.І. [1], Захаркіна Л.С. [3], Зварич О.В., Іванов Ю.Б., Крисоватий А.І., Пашко П.В., Тарангул Л.Л., Фрадинський О.А. та інші.

Метою статті є аналіз податкових надходжень до Державного бюджету в розрізі прямих та непрямих податків, їх структури, виявлення основних проблем та шляхів їх вирішення.

Для дослідження податкових надходжень до Держбюджету необхідним є аналіз динаміки та структури (табл. 1) прямих та непрямих податків.

Таблиця 1

Структура податкових надходжень до Державного бюджету України, %

Види податків	Назва податків	Роки				
		2015	2016	2017	2018	2019
Непрямі податки	ПДВ	43,59	46,74	49,68	50,06	47,35
	Акцизний податок	15,40	17,89	15,77	17,25	15,45
	Мито	9,84	4,04	3,59	3,91	3,76
Прямі податки	ПДФО	11,01	11,87	12,17	11,96	13,75
	ППП	8,49	10,78	12,85	10,67	13,39
	Інші податки	11,67	8,68	5,94	6,14	4,82
Разом податків		100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Джерело: складено автором на основі [3]

Аналізуючи таблицю 1, треба зазначити, що значення всіх видів податків мають тенденцію до зростання. Звичайно, в основному це відбувається під впливом такого фактору як інфляція. Також значний вплив мають економічні (рівень економічного розвитку країни, середня заробітна плата, кон'юнктура грошового ринку, динаміка валютного курсу), політико-правові (рівень автономії місцевих бюджетів, фінансові санкції, податкові пільги), демографічні (чисельність населення, міграція) та соціально-культурні (податкова культура, рівень якості життя населення) фактори [2].

Найбільший обсяг доходів отримано від податку на додану вартість, який є непрямим. Така ситуація складається через те, що він створюється на всіх стадіях виробництва та обігу, включається у вигляді надбавки на ціну товару і повністю сплачується кінцевим споживачем, але його облік та перерахування до Державного бюджету України здійснює податковий агент.

Друге місце посідає акцизний податок, хоча його обсяги надходжень значно менші. Власне, зі структури податкових надходжень видно (табл. 1), що частка кожного із податків постійно змінюється, незначні зміни має

значення питомої ваги податку на додану вартість, частка якого у доходах бюджету протягом аналізованого періоду не зазнавала суттєвих змін.

Низька питома вага доходів бюджету від мита свідчить про незначне фінансове значення цього платежу. Це пояснюється не досить раціональною структурою експорту та імпорту та відсутністю прямого втручання держави в регулювання цих процесів [4].

Структура податкових надходжень з прямих податків є неоднорідною і постійно зазнавала змін. Дані структурні коливання є наслідком проблем, які загалом зводяться до: недосконалої системи збору податків; ухилення населення від сплати податкових надходжень; тінізації економіки України; кризового стану економіки протягом останніх років [1].

На відміну від прямих, непрямі податки складають найбільшу частину доходів бюджету. Це обумовлено тим, що ухилення від непрямого податку практично неможливе, тому що сума податку утримується в ціні товару, що купується на ринку. Саме вищезазначені фактори зумовлюють необхідність наочного відображення співвідношення прямих та непрямих податків (табл. 2), яке нині спостерігається.

Таблиця 2

Структура податкових надходжень до Державного бюджету України в розрізі прямих і непрямих податків

Види податкових надходжень	Роки				
	2015	2016	2017	2018	2019
Непрямі податкові надходження, млрд грн	281,81	345,99	446,72	520,44	532,14
Прямі податкові надходження, млрд грн	127,61	157,89	180,43	233,38	267,64
Непрямі податкові надходження, %	68,83	68,67	71,23	69,04	66,54
Прямі податкові надходження, %	31,17	31,33	28,77	30,96	33,46

Джерело: складено автором на основі [3]

Аналізуючи таблицю 2, можна зробити висновок, що протягом досліджуваного періоду доходи, отримані від непрямих податків, більше, ніж удвічі, перевищують відповідні доходи Держбюджету України від прямих податків. Загальними чинниками, які вплинули на зростання податкових надходжень дохідної частини стало значне зростання податкових надходжень зумовлене постійним проведенням державою детінізації економіки та боротьбою із компаніями, які ухиляються від сплати податків, а також збільшення кількості об'єднаних територіальних громад внаслідок децентралізації, які можуть краще контролювати сплату податкових платежів та обов'язкових зборів на об'єднаній території.

Висновки. Провідна роль у забезпеченні виконання державної функції щодо регулювання економічних процесів належить податкам, які справляються до державного бюджету. У державному бюджеті України податкові надходження займають близько 80%, тобто є найбільшою бюджетоутворюючою ланкою. За досліджуваний період загальна сума податкових надходжень зросла майже вдвічі, але попри абсолютний приріст, їх частка у бюджеті є нестабільною. Це свідчить про те, що хоча й відбувається постійне вдосконалення оподаткування, фіскальний потенціал податків є невикористаним через податкові пільги, ухилення від сплати, недоліки в адмініструванні. податкову заборгованість. Для досягнення максимального ефекту в реалізації заходів податкової політики пріоритетність варто надавати таким, які сприяють економічному зростанню. а відтак — наповненню державної казни податковими надходженнями.

Література:

1. Глухова В. І. Податкові пільги як інструмент податкової політики держави. Стратегічні пріоритети в XXI столітті: матеріали II Міжнар. наук. практ. конф., 14–15 лютого 2017 р. Київ: СПД-ФО Пшонківський О.В., 2017. С. 91–93.
2. Захаркіна Л.С. Роль і місце податкових надходжень у структурі зведеного бюджету України. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2016. № 19. С. 125–129.
3. Мінфін. Доходи Держбюджету URL: <https://index.minfin.com.ua/finance/budget/gov/income/> (дата звернення 22.04.2020)
4. Статистичний збірник: «Бюджет України 2018» URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/Budget%20of%20Ukraine%202018%20\(for%20website\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/Budget%20of%20Ukraine%202018%20(for%20website).pdf) (дата звернення 25.04.2020)

*Струк Наталія Петрівна
кандидат економічних наук, Івано-
Франківський національний
технічний університет нафти і газу*

*Озьмінська Ірина Дмитрівна
кандидат філософських наук, Івано-
Франківський національний
технічний університет нафти і газу*

БАЗОВІ ПРИНЦИПИ ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Відповідно до Закону України “Про засади державної регіональної політики” [1] Кабінетом Міністрів України затверджено Порядок проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики та Методику проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики [2]. Оцінка проводиться в три етапи:

перший етап - передбачає порівняння відхилення значень показників за кожним конкретним регіоном від їх найкращих значень за регіонами за відповідний (звітний) період та відповідне ранжування регіонів від 1-го до 27-го місця; другий етап - визначення середнього арифметичного значення суми рейтингових оцінок конкретного регіону за всіма показниками щорічної оцінки, що характеризують окремий напрям діяльності; третій етап - визначається інтегральна рейтингова оцінка як середнє арифметичне значення суми рейтингових оцінок конкретного регіону за всіма напрямками [2].

В процесі дослідження ми прийшли до висновку, що в діючій Методиці не визначено принципових засад проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики. В роботі [3] запропоновано внести у діючу Методику пункт - «визначення оцінки соціально-економічного розвитку територій повинно проводитись

з дотриманням основних принципів: системність, комплексність, цільова спрямованість, об'єктивність і відкритість, дієвість». Вважаємо за доцільне доповнити перелік запропонованих принципів, на яких повинні базуватись проведення моніторингу і оцінки соціально-економічного розвитку регіонів. На нашу думку, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики повинно базуватися ще і на таких принципах: науковість, точність, гнучкість, обґрунтованість, безперервність, порівнянність, оперативність, актуальність. При цьому хочемо зауважити, що для забезпечення достовірності результатів оцінки соціально-економічного розвитку регіонів доцільно додавати пояснювальну записку стосовно економічного змісту і сутності показників соціально-економічного розвитку та способів їх розрахунку.

Література:

1. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 5 лютого 2015 року № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19>
2. Про затвердження Порядку та Методики проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики: Постанова КМУ від 21 жовтня 2015 р. № 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2015-%D0%BF#n58>
3. Струк Н.П. Ретроспективний аналіз проведення моніторингу та оцінки соціально-економічного розвитку регіонів в Україні / Ефективна економіка. 2020. № 3. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7719>

*Петренко Ольга Іванівна
кандидат економічних наук,
Державний університет
інфраструктури та технологій,
м. Київ*

*Черниш Владислав Миколайович
аспірант, Державний університет
інфраструктури та технологій,
м. Київ*

ІННОВАЦІЇ В ЛОГІСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ, ЇХ ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Зростання інновацій у технологіях викликають великі зміни як в галузях промисловості, так і сфері логістики та ланцюгу поставок. Відома своїм широким використанням ручних процесів та великим обсягом даних, що зберігаються різними способами та в різних місцях, логістична галузь отримує, мабуть, найбільше користі від впровадження нових технологій і дотримання інноваційних тенденцій у ланцюгах поставок та логістики.

Але до цих нововведень додаються нові очікування та стандарти, що змушують логістичні компанії або адаптуватися, або здавати свої позиції. Тиск зі сторони клієнтів (фізичних осіб або підприємств) вимагає отримання своєї продукції чи послуг швидше та дешевше, ніж будь-коли раніше [1].

Але прогрес у технологіях - це не єдині великі зміни, що впливають на галузь. Від нових правил судноплавства до зростаючої глобальної напруги, торгових війн, пандемії, передбачуваної економічної рецесії логістичним компаніям потрібно буде пристосуватися в 2020 році.

Компанії, що знаходяться у сфері логістики та ланцюгів поставок, повинні продовжувати готуватися до всіх цих великих змін, використовуючи інновації.

Які ж інновації будуть значною мірою визначати зміни в логістиці в новому році? У Transmetrics [1] виділили ТОП-10 важливих інноваційних логістичних трендів, а саме:

1. Штучний інтелект. За останні кілька років логістична галузь почала інтегрувати рішення штучного інтелекту, включаючи інтелектуальне перевезення, планування маршрутів та попиту на свої операції - але це лише початок. Від робіт із доставкою останніх миль і рішень для забезпечення стійкості до автоматизованих систем складування та програмного забезпечення для оптимізації прогнозування штучний інтелект вже зробив значний внесок у розвиток логістики. Усі вантажовідправники, перевізники, постачальники та споживачі можуть сподіватися на віддачу від цих тенденцій логістичних технологій, що триватимуть у 2020 році.

2. Цифрові близнюки. Цифрові близнюки, можливо, є одним із найбільш захоплюючих напрямків логістичних технологій, за якими потрібно слідкувати в 2020 році. Як відомо багатьом фахівцям з логістики, продукти ніколи не є такими ж як їх комп'ютерні моделі. Моделювання в його нинішньому стані не враховує, як зношуються та замінюються деталі, як накопичується втома в конструкціях, або як власники вносять модифікації відповідно до своїх змін. Однак технологія цифрових близнюків змінює це раз і назавжди: тепер фізичний та цифровий світи можна об'єднати в єдиний, тим самим дозволяючи нам вперше взаємодіяти з цифровою моделлю фізичного об'єкта або його частинами так само, як ми б могли це зробити з фізичним аналогом.

3. Управління ланцюгом поставок у режимі реального часу. Ланцюг поставок у режимі реального часу (SCV) – це річ, яку повинні мати логістичні компанії в 2020 році. Ці дані в реальному часі зараз найбільш затребувані замовниками та перевізниками, ніж коли-небудь, а це означає, що підприємствам логістики та постачальницької мережі необхідно зосередитись на впровадженні сучасних рішень SCV у своїх операціях. Нові стартапи, що забезпечують прозорість ланцюгів постачань, надають технологію, яка сприяє швидкому реагуванню на зміни, дозволяючи компаніям використовувати дані в реальному часі. Такі дані включають схеми руху, погоду, дорожні та портові умови, які використовуються для вжиття заходів та зміни попиту чи перенаправлення пропозиції та оптимізації маршрутів. Зараз повідомляється, що логістичні компанії, які використовують повністю інтегровані ланцюги поставок, на 20% більш ефективні, ніж ті, що не мають інтеграції.

4. Блокчейн. З моменту своєї появи в 2008 році блокчейн перетворився на одне з найгучніших слів у будь-якій галузі. Однак складну концепцію блокчейну було важко зрозуміти широкій громадськості, а також бракувало реальних розробок, незважаючи на її великий потенціал для використання як у логістиці, так і поза нею. Це призвело до того, що блокчейн став надзвичайно завищеним, а фахівці з логістики відчували втому від надмірного використання терміну. Зважаючи на це, існують пілотні проекти та маломасштабні операції: CargoX - це один стартап, який повністю присвячений залученню блокчейну до логістичної галузі за допомогою публічної мережі Ethereum для надійної перевірки документаційних операцій. Інші відомі компанії також проявляють інтерес до блокчейну: UPS і Уоррен Баффет BNSF Railway приєдналися до блокчейну в транспортному альянсі. Однак усі вони все ще є дуже новими проектами, що потребують доопрацювань.

5. Стандартизація даних та розширена аналітика. Традиційно дані в сфері логістики завжди були повністю розрізнені. Компанії зберігають інформацію в будь-якому зручному для них місці та будь-якій зручній для них програмі, що стало причиною фрагментарності даних, неефективності виконаної роботи та ускладнення оцифрування операцій. Одна з найбільших тенденцій у галузі логістичних технологій у 2020 році вказує на те, що дані в сховищах більше не будуть підходити для компаній, які хочуть йти в ногу з мінливим часом. Наприклад, нові стандарти даних нарешті створюються в сфері контейнерних перевезень, завдяки появі Асоціації цифрових контейнерних перевезень (DCSA) в 2019 році. Місія DCSA полягає в створенні загальних стандартів інформаційних технологій для оцифрування і взаємодії з метою підвищення ефективності сектору доставки як для клієнтів, так і для судноплавних ліній. Лише через декілька місяців після запуску організація випустила свій перший промисловий проект, в якому детально описуються нові галузеві стандарти для процесів обробки даних, що використовуються при доставці контейнерів.

6. Зростаюче значення новинок у галузі. Але це не просто нові технології, що формує майбутнє логістики, - це також нові бізнес-моделі та нові гравці галузі. Нові системи, що включають елементи економіки спільного користування, часто набувають популярності. Не маючи потреби в великій кількості активів, стартапи, як правило, прагнуть зосередитися на «легких ресурсах» ланцюга створення вартості, наприклад, перетворюючись на цифрових експедиторів.

7. Збільшення інвестицій у логістичні стартапи та підприємства. У 2019 році фірми Venture Capital багато інвестували в перспективні логістичні стартапи, тому це стало одним із найважливіших тенденцій логістичних технологій цього року. KeepTruckin, Сан-Франциско, штат Каліфорнія, компанія з управління автопарком, яка з'єднує світові вантажні автомобілі, забезпечила 149 млн доларів США фінансування серії D. Ще одним яскравим прикладом цієї тенденції є компанія Roadie, що базується в Атланті, яка фінансує 37 млн доларів США у серію C, за участі The Home Depot, Warren Stephens та інших інвесторів. Загальне фінансування Postmates (служби доставки продуктів харчування) у даний час складає близько 1 млрд доларів США, а в майбутньому прогнозується його збільшення до 2,4 млрд доларів США.

8. Сталий розвиток на основі технологій. Сталий розвиток – це тенденція, яка пронизує всі галузі, і логістика не є винятком. Зокрема, доставка на останній милі традиційно вимагає дуже багато часу і енергії, тому вона також надає багато можливостей для оригінальних і розумних підходів. Щоб зменшити негативний вплив на навколишнє середовище, компанії використовують безліч технологій, від реальних електромобілів до програмного забезпечення на основі штучного інтелекту, яке розраховує маршрут із найменшим рівнем викидів.

Компанія Amazon нещодавно оголосила про свої «Кліматичні зобов'язання», згідно з якими має намір досягти поставлених цілей на 10 років раніше, ніж це зазначено у Паризькій угоді з клімату. Тим самим компанія сподівається стимулювати інші підприємства приєднатися до неї, а також домогтися того, щоб стати до 2040 року компанією, яка не використовує у своїй діяльності автомобілі та інші механізми, що виділяють в атмосферу вуглекислий газ і просуває замість них поновлювані джерела енергії. З цією метою Amazon уклав контракт з Rivian, стартапом електромобілів, на поставку 100 тисяч електричних фургонів.

9. Автономні транспортні засоби. Незважаючи на те, що автономні транспортні засоби, будь то вантажні автомобілі або безпілотники, стали тісно пов'язаними з найближчим майбутнім логістики. Протягом наступного року ми, ймовірно, зможемо побачити це лише на етапі випробувань. Тим не менш, це одна з найбільш обговорюваних тенденцій логістичних технологій останнього часу.

10. Складська робототехніка. Без сумніву, логістичні операції зазнали значних змін в останні роки - і з поступовою інтеграцією

технології складської робототехніки - це один із напрямків, який, ймовірно, продовжиться. Одне з очевидних нововведень - складська робототехніка. Зрештою, згідно з Глобальним звітом клієнтів за 2019 рік, тестування складської робототехніки за рік збільшилося на 18%. Мобільний робочий склад Boston Dynamics, Handle, є чудовим прикладом: компанія розробила повністю автономного робота, з компактною конструкцією, який може отримувати доступ у будь-які важкодоступні місця, володіє розширеною зоною огляду, що дозволяє йому розвантажувати вантажні автомобілі, комплектувати піддони та переміщувати ящики по будь-якому складу.

При всіх перевагах впровадження нових технологій у логістичну діяльність виникають певні проблеми і недоліки, які слід враховувати, зокрема:

1) координація. При здійсненні перевезень у міжнародному сполученні можуть виникати певні технічні збої під час координації логістичної діяльності. Як правило, найчастішими проблемами є: мова, графік, культурні зміни, менталітет, впровадження нових технологій різними темпами в різних країнах світу.

2) великі та багатонаціональні компанії. Суть цієї проблеми полягає у тому, що сектор логістики охоплює дуже великі компанії, які мають величезний вплив на даний сегмент ринку, оскільки володіють великим власним капіталом, який дає їм змогу швидше запроваджувати нові технології та пропонувати більш дешеві послуги. Саме цим вони можуть створити загрозу знищення конкурентного середовища внаслідок розорення середніх і малих компаній.

3) законодавство. У логістиці законодавство має великий вплив як на рівні законів митної політики, так і щодо входу та виходу товару [1].

Безперечно, логістичні підприємства потребують постійного розвитку та вдосконалення, а також детального вивчення усіх можливих факторів впливу та індивідуалізації кожного нововведення. Наука розвивається, з'являються нові винаходи техніки, які успішно застосовуються логістичними компаніями, що суттєво спрощує процес матеріально-технічного забезпечення виробництва і підвищує ефективність діяльності підприємства.

Література:

1. Top 10 Supply Chain and Logistics Technology Trends in 2020. URL: <https://transmetrics.eu/blog/supply-chain-logistics-technology-trends>.

*Луганський Олексій Володимирович
студент 3 курсу, Харківський
національний університет імені
В.Н. Каразіна*

*Дубов Владислав Олександрович
студент 3 курсу, Харківський
національний університет імені
В.Н. Каразіна*

*Дорошенко Олександр Григорович
кандидат економічних наук, доцент
кафедри фінансів, банківської справи
та страхування, Харківський
національний університет імені
В.Н. Каразіна*

ПРОБЛЕМА ДЕФОЛТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Актуальність теми дослідження: У сучасному світі питання дефолту є досить актуальним, що насправді дуже негативно впливає на соціально-економічне життя країн. Борг України станом на 31.12.2019 складає 1 998,3 млрд. грн, а на 29.02.2020 він збільшився на 2,47% і складає 2 047,8 млрд. грн. І тому постає логічне питання – чи можна передбачити кризові явища, як дізнатись що їм передуює, наскільки небезпечними можуть бути борги як економічне явище в сучасній грошово-кредитній системі.

Мета дослідження: Визначення впливу дефолту на економіку та країну в цілому.

Історія розвитку суспільства свідчить, країни при провалі у боргову яму згодом знову відновлюють свою економіку. Падіння та підйоми створюють свого роду економічні цикли, які періодично повторюються. І тому на сьогоднішній день перед світовими економістами постає завдання

– виявити та дослідити причини виникнення світових криз, події, що передують їм та як їх можна уникнути [1]. На національному рівні банківські кризи в більшості випадків можуть стати причинами державних дефолтів.

Дефолт – стан у кредитних відносинах, що настає коли позичальник не виплачує свої борги або платежі, порушення платіжних зобов’язань, нездатність проводити своєчасні виплати за борговими зобов’язаннями або виконувати інші умови договору позики.

Але для початку слід відмовитися від підміни понять і не плутати дефолт з банкрутством. Дефолт - це відмова боржника виплачувати свій борг, а банкрутство - юридичне підтвердження про неможливість боржника обслуговувати свої борги. Уряд може оголосити дефолт, навіть, якщо гроші для кредиторів є. Влада просто може визнати доцільним спрямувати ці гроші на інші цілі [1, 3].

Також існує звичайний та технічний дефолт. Технічний дефолт відрізняється від звичайно тим, що останній – це взагалі неможливість країни розраховуватися зі своїми зовнішніми боргами.

Оголошення країною дефолту завжди супроводжується економічними труднощами, які можуть привести як до погіршення стану країни, так і до оздоровлення економіки [1].

Насамперед, наслідками повного (дефолту по обслуговуванню боргу) дефолту є:

- Світова ізоляція країни
- Арешт іноземних активів країни
- Неможливість здійснення додаткових запозичень коштів зі світового ринку позикових капіталів
- Накладання квот і обмежень на торгівлю з цією країною, або на інвестування в дану країну.
- Відмова надавати кредити, тощо [4].

Окрім дуже несприятливої соціальної обстановки, політичних протистоянь, втрати довіри до банківської системи у населення, зростання безробіття та інших передумов – дефолти часто виникають унаслідок девальвації національної валюти і високої очікуваної інфляції.

Проте, разом з падінням валюти здешевлюються національні товари для зовнішнього покупця, що веде до збільшення попиту і створення нових робочих місць.

Дефолт - це також ефективний стимул припинити залежність економіки від зовнішнього фінансування. Оскільки виробництво, яке залежить від зовнішніх чинників, зупиняється, а потреба в продовольстві і сировині залишається, то доводиться задіяти внутрішні ресурси [2]. Таким чином, відновлюються раніше витіснені іноземними конкурентами підприємства і відбувається перебудова всієї економіки держави.

Звичайно, при дефолті репутація країни зазнає збитків на міжнародній арені, як це сталося з Ісландією. Але в той же час «зеконормлені» кошти, які повинні були піти на обслуговування державного боргу, уряд може направити на вирішення внутрішніх проблем і дофінансувати раніше недофінансовані сфери [4].

Тому, можна зробити висновок, що дефолт – це негативне явище для країни. Держава має використовувати майже будь-який шанс щоб уникнути дефолту – проводити максимально правильну грошово-кредитну політику та встановити зв'язок між діяльністю банківської системи и дефолтом – проаналізувати, як невірно працююча перша система може спричинити друге. Різноманітні дослідження показують, що кризи виникають дуже часто і існує велика кількість шляхів виходу з неї – вдале та уміле керівництво, з великою ймовірністю може врятувати ту чи іншу країну і в подальшому сприяти недопущенню будь-яких кризових проявів і стати рушівною силою задля економічному розвитку країни.

Література:

1. Дефолт країни: що це таке, причини, загрози і наслідки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://znaj.ua/society/271759-defolt-krayini-sho-ce-take-prichini-zagrozi-i-naslidki>
2. Дефолт: почати все з чистого аркуша [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://business.ua/strategies/4388-defolt-pochaty-vse-z-chystoho-arkusha>
3. Дефолт: катастрофа чи нові можливості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.dinero.ua/ua/storinka/novini/defolt-katastrofa-chy-novi-mozhlyvosti>
4. Чому дефолт – це погано. Пояснення «на пальцях» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minfin.com.ua/ua/2020/03/18/42069202/>

ЮРИДИЧНЕ СПРЯМУВАННЯ

Цивільне та сімейне право. Цивільне процесуальне право. Комерційне право. Житлове право. Зобов'язальне право. Міжнародне приватне право. Трудове право та право соціального забезпечення

*Guyvan Petr Dmitrievich
Cand. legal Sciences, Honored Lawyer
of Ukraine, professor of the Poltava
Institute of Business*

SOME ISSUES OF TEMPORAL LIMITS OF CIVIL RELATIONS

Quite peculiarly, temporary regulation of contractual relations is carried out when a certain obligation is performed in favor of a third party. In particular, under a contract for the carriage of goods (Article 919 of the Civil Code), cargo that was not issued to the recipient at his request within thirty days after the expiration of the delivery period, if a longer period is not established by the contract, transport codes (charters), is considered lost. However, the consignee must accept the goods that arrived after the expiration of the above periods and return the amount paid to him by the carrier for the loss of goods, unless otherwise provided by the contract, transport codes (charters). According to the terms of the insurance contract, the insurer is obligated to make insurance payments to a third party, the beneficiary, in case he reaches a certain age or another insured event occurs (Article 985 of the Civil Code of Ukraine). As is commonly believed, a third party that is not a party to the contract, but in whose favor the implementation is pending, acquires a virtually independent right. The specified person may demand the performance of the obligation by the debtor, that is, it acquires the rights of the creditor. In the literature, the idea has been expressed that these rights of a third party can arise only after it has shown its agreement with the terms of the contract [1, p. 40-41]. One can agree with this, a third party may not accept performance in their favor and a liability relationship does not arise. This is quite logical, since the performance of an agreement in favor of a third party often repays existing obligations, so it is fair

to assume that the lender has the right to disagree with replacing the way of fulfilling the obligation. But the question arises: does such an agreement come into force in the absence of the consent of a third party, in what time should such consent be provided and how should it be manifested?

In our opinion, the third party in whose favor the fulfillment of the contract is to be performed must reveal its consent to the acquisition of creditor rights under the obligations established by the agreement. Otherwise, you should qualify the contract as such that did not take place. Since the legislator does not establish specific temporal measurements, the rule on reasonable terms for the commission of the corresponding positive act, which should have an unambiguous manifestation, should be applied here. The consent of a third party can be expressed both by active actions (the statement itself, the presentation of a claim against the debtor, etc.), and, for example, by acceptance of execution. From this moment on, the lender acquires subjective substantive law. And only in such circumstances does the debtor-creditor relationship become certain and the possibilities of legal protection of the authorized party are fully realized. In this case, the right to claim arises, and the limitation period begins on the day the debtor violates the creditor's substantive right.

The deadline for the consent of a third party, in whose favor fulfillment is carried out in accordance with the terms of the contract, as a general rule, is the period of time from the conclusion of the agreement to the start of fulfillment by the debtor of the obligation. However, sometimes the situation looks a little more complicated. Firstly, a third party can find out about the contents of the contract later than its conclusion and this circumstance postpones the initial term of such approval. Secondly, the obligation to fulfill the obligation can be assigned to the debtor immediately after the conclusion of the contract. In such circumstances, the delay is delaying the emergence of a protective relationship, therefore, the general rules for calculating the limitation period should be applied taking into account the characteristics of these relations. If a third party agrees to the fulfillment by the debtor of an obligation in his favor after the deadline has already begun for the fulfillment of such an obligation in accordance with the terms of the contract from which it arose, it becomes, as already noted, a party to such an obligation from the moment the consent is granted. It is from this time that it becomes possible to violate his subjective right, since without the existence of law there is no corresponding violation by anyone. From this date begins and the limitation period for the specified

requirements. So, as it is proved, the course of fulfillment of the obligation established by the contract in favor of the third party may not coincide with the deadlines for the third party to exercise his right to claim.

On the other hand, it does not seem entirely appropriate to provide the opportunity for a third party to acquire the rights of a creditor at any time, regardless of the beginning of the term for the performance of an obligation by the debtor under the contract. This can lead to inadequate legal regulation situations. For example, the parties to the contract stipulated the fulfillment of a monetary obligation under an insurance contract in favor of a third party. The refusal of a third party to obtain compliance leads to the recognition of the fact that the contract has not been concluded, with the application of the relevant legal consequences for its participants. The consent of a third party with the performance of an obligation in his favor gives rise to a commitment and the possibility of judicial protection of the rights of the creditor. Long-term uncertainty regarding the provision of consent by a third party for the adoption of execution makes the contractual relationship itself uncertain. Therefore, we repeat that the acceptance or rejection of the execution by agreement of a third party in their favor should be carried out within a reasonable time. Such a period may be determined, for example, in seven days, unless otherwise provided by law or contract. At the end of the specified period, the performance is considered not accepted by a third party, but the contract is such that has not taken place (not concluded).

Another fundamental issue relating to this sphere of relations is the possibility of the parties to the agreement, under which the obligation is performed in favor of a third party, to make adjustments to such transactions. In fact, this means that the parties to the contract can change the content of subjective law or even deprive a third party of this right. But in this case, if the specified third party has already acquired the rights of a creditor, these rights are subject to legal protection. Moreover, if a third party already has the right to claim in connection with a violation of his property right. The cancellation of the right itself in this situation by the parties to the agreement also means the termination of the possibility of its protection. The limitation period is terminated. The de facto duration of substantive law for a third party is determined by the parties to the contract to which it is not a party. The parties to the agreement may make such changes more than once. And each time a

violation of the subjective right of a third party begins a new course of limitation. This situation does not contribute to the stability of civil relations.

The content of protection law arising from a regulatory violation includes the authority to terminate the offense and eliminate its negative consequences [2, p. 26]. The cessation of the violation eliminates the possibility of the enforcement of the relevant protection right by its implementation in kind, although it leaves the holder of the right to receive compensation. And in practice, situations may arise when a certain circumstance that affects the impossibility of judicial protection subsequently disappears. For example, an act of a non-normative nature that violates the subjective rights of a certain circle of people was canceled by the publisher himself, but after some time the decision to cancel it was canceled by him or a higher authority. As a general rule, the limitation period for claims to be declared unlawful and the repeal of such an act begins from the moment a person receives information about it. However, during the period when the act was invalid, the presentation of the claim could not entail the defense of the right, since there was no violation of it. The court must refuse to satisfy the claims presented during this period on their groundlessness. When the impugned act restores its effect, the person whose rights it affects will have a new claim. It cannot be considered that in the commented situation, the prescription flow stopped [3, p. 46-47], or its interruption. A new term has begun for the limitation period for a new offense.

In general, a change, as agreed by the participants, to the deadline for the fulfillment of the obligation before the end of the moment does not affect the course of the statute of limitations, since the limitation of actions will begin only after the violation, that is, after the default on the deadline. In fact, in this case, there is a change in the conditions of the regulatory relationship with respect to execution time. If the parties agree to change the deadline for the performance of an already overdue debt, we observe a slightly different picture. The statute of limitations for a request related to a delay arises after such an offense. In the event that the parties during the course of its course agree to postpone the execution period to a future period, they actually eliminate the existing violation and terminate the violated state of subjective law. The legal relationship from the violated state again passes to the undisturbed, therefore the protective claim of the holder of the right ceases. The limitation period for the relevant requirements also ceases. We repeat, the statute of limitations ceases in connection with the termination of the violation, but does not end. If

the debtor fails to fulfill the obligation within the new agreed period, a new violation of the same subjective right occurs, which entails the beginning of a new prescription.

Thus, the delay in the fulfillment of the protective obligation de facto turns it into another regulatory one. The duration of the protective relationship that has begun (including the claim) is terminated. Indeed, the sanction can be applied if the regulatory debt is not fulfilled, and it is postponed to another period. So, the next claim period will begin after default in the new term [4, p. 46].

From the foregoing, we can draw certain conclusions. At the legislative level, more attention should be paid to issues of legal regulation of obligations in favor of a third party, in particular temporally. It is proposed to introduce normatively certain criteria for determining a reasonable period for a third party to accept the rights of a creditor under an obligation in his favor. The implementation of this proposal will significantly affect the existing state of relations of entities under similar agreements in favor of a third party. The current practice indicates that subjective substantive law arises from a third party after the conclusion of an agreement in his favor. The right is considered violated, and the limitation period begins from the moment of conclusion of the agreement, and if the deadline for fulfillment of the obligation is remote from the time of its conclusion, then - after the deadline for such performance. It also seems appropriate to establish a rule at the legislative level when recognition by a third party of the performance of an obligation in its favor deprives counterparties under an agreement of the ability to revoke or change the content of the rights granted by them to the specified person.

References:

1. Novitsky I.B. Transactions. Statute of limitations. Moscow: Госюриздат, 1954. 247 p.
2. Eliseikin P.F. Security norms (concept, types, structure). / In the book: Protection of subjective rights and Soviet civil proceedings. Yaroslavl, 1977. 148 p.
3. Rosenberg M.G. Statute of limitations in the international commercial turnover: practice of application. Moscow: Статут, 1999. 144 p.

4. Frolov Yu., Frolova G. Some problems of application of time limits of statute of limitations, their difference from other terms in civil law. Підприємництво, господарство і право. 2001. № 10. Р. 45-47.

*Клімук Ігор Юрійович
студент 2 курсу Полтавського
юридичного інституту
Національного юридичного
університету імені Ярослава
Мудрого, м. Полтава, Україна*

*Науковий керівник: Сидоренко Анна
Сергіївна, кандидат юридичних наук,
доцент кафедри конституційного,
адміністративного, екологічного та
трудового права, Полтавського
юридичного інституту
Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого*

ПОНЯТТЯ ТА СИСТЕМА ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ

Для нормального існування людині завжди потрібні гроші. Саме через це люди навчаються, та йдуть на роботу. Але де взяти гроші, якщо ти вже похилого віку, або втратив годувальника?! Для цього в будь-якій цивілізованій країні існує інститут пенсійне забезпечення.

Кожна розвинена країна зацікавлена в матеріальному забезпеченні та соціальній допомозі для незахищених верств населення. Головною задачею пенсійного забезпечення є скорочення бідності та вирівнювання економічної ситуації серед населення.

Науковці виділяють декілька проблем пов'язаних з пенсійним забезпеченням. Головними факторами поганого функціонування пенсійної системи є:

- складна демографічна ситуація та негативні перспективи її розвитку;
- інфляція, безробіття, криза;

– значна «тінізація» виплат працівникам.

Пенсійне забезпечення – це фінансова гарантія, для всіх непрацюючих громадян. У ч. 1 ст. 46 Конституції України зазначено, що громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом [1]. Також у ч. 3 цієї ж статті Основного Закону нашої держави вказано на те, що пенсії які є основним джерелом існування для особи мають бути більшими ніж прожитковий мінімум, який встановлюється законом.

Велика кількість людей думає, що пенсію отримують особи, які досягли пенсійного віку, але це не так. Зокрема, у ст. 2 Закону України «Про пенсійне забезпечення», зазначено що державою передбачаються такі трудові пенсії: за віком; по інвалідності; в разі втраті годувальника; за вислугу років [2].

Взагалі, пенсія – разовий або постійний, регулярний грошовий розрахунок, який надається спеціальній категорії осіб від держави, для задоволення її матеріальних потреб.

Пенсійне забезпечення в Україні регулюється Конституцією України, Законами України «Про пенсійне забезпечення», «Про загальнообов’язкове державне страхування», «Про недержавне пенсійне забезпечення» та багатьма іншими нормативно-правовими актами.

У науці права соціального забезпечення під системою пенсійного забезпечення розуміється сукупність різних інститутів і норм, основною ціллю яких є виплата громадянам матеріального забезпечення у вигляді пенсії.

Науковці вказують, що система пенсійного забезпечення складається з трьох рівнів. До першого відносять, так звану, солідарну систему загальнообов’язкового державного пенсійного страхування. Суть цієї солідарної системи є доволі простою, вона ґрунтується на виплатах соціальної допомоги за рахунок Пенсійного Фонду України. Пенсійний Фонд України поповнюється за рахунок постійних зарахувань коштів від працівників роботодавців.

Другий рівень даної системи складає загальнообов’язкове накопичувальне пенсійне забезпечення. Основною задачею загальнообов’язкового накопичувального пенсійного забезпечення є накопичення коштів застрахованих осіб у Накопичувальному фонді або у відповідних недержавних пенсійних фондах. Цей рівень пенсійної

системи є більш цікавим та не менш важливим, оскільки окрім забезпеченням людей похилого віку пенсією, яка залежить від їх попереднього заробітку, ця система здатна вкладати кошти в економіку України і стимулювати її розвиток [3].

Останнім елементом цієї системи є система недержавного пенсійного страхування. У ч. 1 ст. 2 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» зазначено, що система недержавного пенсійного страхування ґрунтується на засадах участі громадян, роботодавців та їх об'єднань у формуванні різних пенсійних накопичень з ціллю отримання особами пенсійних виплат [4].

Система пенсійного забезпечення має бути сильною, чітко визначеною, динамічною та справедливою, адже кожен пенсіонер має отримувати гідну пенсію. Науковці зазначають, що у світі не існує абсолютних стандартів, проте в деяких країнах елементи збігаються. Все це залежить від кількості населення, застрахованих осіб, роботодавців та багатьох інших факторів.

Отже, пенсійне забезпечення – це складний інститут, який об'єднує немало кількість різних інститутів (правовий, економічний та інші) та забезпечує найменш захищених осіб фінансовими виплатами, як регулярними, так і разовими.

Сучасна система пенсійного страхування України потребує реформування. Система пенсійного страхування не виконує свої завдання та перебуває у достатньо складному становищі і не забезпечує пенсіонерів необхідним обсягом пенсії для підтримання гідного рівня життєдіяльності.

Література:

1. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Про пенсійне забезпечення: Закон України 5 листопада 1991 року № 1788-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12>.
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://magazine.faaf.org.ua/pensiyne-strahuvannya-ta-perspektivi-yogo-rozvitku-na-seli.html>.
4. Про загальнообов'язкове державне пенсійне забезпечення: Закон України 9 липня 2003 року № 1058-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>.

**Кримінальне право. Кримінальне процесуальне право.
Криміналістика. Кримінологія. Кримінально-виконавче
право. Судоустрій. Правоохоронні органи, прокуратура
та адвокатура**

*Дільна Зоряна Федорівна
кандидат юридичних наук, доцент
кафедри кримінально-правових
дисциплін, Львівський державний
університет внутрішніх справ*

**ДО ПИТАННЯ ПРО НЕТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИ
ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ НА ОСОБИСТІСТЬ У ЮРИДИЧНІЙ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Психологічний вплив на особу застосовується у правовідносинах завжди тією чи іншою мірою. Методи психологічного впливу можуть бути традиційними, тобто такі, що зазвичай застосовуються у певній ситуації, і відповідають вимогам законності, науковості та доцільності. У доктрині виділяють також і нетрадиційні методи психологічного впливу. Пропонується проаналізувати найбільш розповсюджені. Насамперед звернемось до поняття поліграфа, або як його ще називають – детектор брехні. Такий прилад є багатофункціональним та багатоцільовим, і призначений він для того, щоб одночасно реєструвати подих людини, її тиск, біоструми серця та мозку, а також інших фізіологічних процесів у людини. Таким чином, це прилад, який може фіксувати певні зміни в тілі людини. Сам процес поліграфологічного дослідження складається із таких етапів, як: 1) перед тестова бесіда; 2) безпосередньо саме обстеження; 3) аналіз програм.

Проте на сьогоднішній день досі тривають дискусії щодо того, чи можна і чи варто використовувати дані поліграфа як джерела доказів у кримінальному провадженні. Так одні вчені вважають, що інформація, яка отримана при використанні поліграфу може все ж бути доказом у кримінальному провадженні. На противагу, вчені психологи вважають, що результат роботи поліграфа може бути помилковим, оскільки може

спрацювати людський фактор. Відповідно з психологічної точки зору особа, яка проходить поліграф може боятись, що дасть неправильну відповідь, або ж навпаки особа, яка проходить поліграф може навіть знати про похибки у результатах такої експертизи та почати ще більше хвилюватись. В.Я. Карлова, який зазначає: «...торкаючись проблеми доказового значення результатів застосування поліграфа, потрібно враховувати, що доказом визнаються результати конкретних слідчих дій, в тому числі отримані за допомогою психофізіологічного поліграфного тестування, а не самі по собі показники приладу. Останні мають лише орієнтовані значення. Практиці відомі помилки, допущені правоохоронними органами і судом, які приймали за абсолютну істину результати поліграфа» [1, с. 148]. О.Н. Коршунова висловлюється категорично проти застосування у доказуванні фактичних даних, отриманих за допомогою поліграфа. Вона переконана, що не можуть використовуватися у процесі доказування прилади, засновані на невстановлених наукою явищах, результати застосування яких неоднозначні і залежать від суб'єктивного тлумачення. У даний час немає достатніх підстав для застосування у цілях отримання об'єктивних доказів поліграфа [2, с. 198].

Отже, головними чинниками, що заперечують єдність позицій щодо можливості використання методу психофізіологічної перевірки на поліграфі є такі, як: 1) немає єдиної та уніфікованої процедури проведення перевірки на поліграфі; 2) особам, що ведуть кримінальне провадження складно зрозуміти суть проведеного дослідження та відповідно висновок спеціаліста-поліграфолога будуть оцінені ними як остаточним чи головним доказом; 3) поліграфологу може бути важко простежити психологічні реакції людини, внаслідок яких власне виникають фізіологічні показники, а також він може і сам помилитись при інтерпретації результатів дослідження.

До нетрадиційних методів психологічного впливу на особу також відносять гіпноз або сугестію. Вперше суть гіпнозу науково було пояснено англійським хірургом Дж. Бредом та португальським абатом Фаріа. І до речі наука довгий час негативно ставилась до гіпнозу, вважаючи це станом божевілля, або просто фокусом, який навіть близько немає жодного відношення до психіатрії. Тоді, як у світі перший міжнародний конгрес, присвячений питанням експериментального і

лікувального гіпнозу, відбувся в Парижі 8-12 серпня 1889 р. Тобто, поняття гіпнозу з'явилося ще в XIX ст. тоді його розглядали і як невроз, який є штучно викликаний, і паталогічний стан, який притаманний лише хворим істерією (це думка Ж. М. Шарко); також як нормальний стан фізіологічний у здорових людей, проте який викликаний психологічним впливом (Г. Бернгайм); і як проміжний стан між активністю і сном, частковий сон, часткове гальмування (І. П. Павлов) тощо [3, с. 85–88]. Гіпноз на сьогодні є досить розповсюдженим серед країн світу, і використовується при розслідуванні злочинів у США, Канаді, Австралії, Ізраїлі тощо. Гіпнорепродукція до речі, може використовуватись не лише стороною обвинувачення, а й захистом. Проте гіпноз може застосовуватись лише із врахуванням таких принципів, як: 1) наявність добровільної згоди на проведення такого гіпнорепродуктивного дослідження (стаття 28 Конституції України, де вказано, що жодна людина без її згоди вільної не може бути віддана медичному чи науковому чи іншому дослідженню); 2) ефективний результат такого дослідження може бути досягнутий лише тоді, коли особа бажає увійти у такий стан гіпнозу. Отже, таке щире бажання та добровільність робить гіпноз допустимим та достовірним; 3) особа, до якої застосовується гіпноз повинна бути психічно здоровою, і усвідомлювати свої дії, керувати ними та приймати свідомо рішення; 4) особа, яка проводить гіпнорепродукцію повинна бути у цьому фахівцем, який має відповідну медичну освіту, та юридичну підготовку у галузі криміналістики та кримінального процесу; 5) відеозапис процесу гіпнологічного допиту для фіксації в тому числі і невербальної інформації. Також людина-фахівець зі слідчого гіпнозу, повинен мати знання не лише у галузі гіпносугестії, а також і повинен мати чітке уявлення про те, як функціонує пам'ять особи, які є методи та способи її активізації, а також якою є специфіка формування показів очевидців злочину [4, с. 72]. Чинне законодавство України не містить нормативного документа, яким би регулювався та й взагалі був дозволений гіпноз при розслідуванні злочину. Хоча це видається доволі ефективним у ході сучасного кримінального провадження, при цьому наприклад встановлюючи можливість проведення допиту самого гіпнолога як свідка за результатами проведеної гіпнорепродукції. І при проведенні такого його допиту гіпнолог повинен пояснити методи, котрі були ним використані під час гіпнозу, а також і етапи такого гіпнозу, стан

особи допитуваного при цьому, питання, які ставились, реакції на такі питання особи тощо.

В певний період у світі також використовувався і метод застосування сироватки правди, яка є психоактивним лікарським препаратом, до складу якого входять насамперед психоактивні компоненти, що можуть впливати на свідомість людини. Мета використання таких препаратів – отримання від людини відомостей, які вона приховує. Формулу цієї сироватки правди відкрив у 1913 році лікар-акушер Роберт Хаус. На початку свого існування застосування сироватки правди відбувалось без згоди особи, якій її вводили, а пізніше, в роки Другої світової війни такий препарат використовували для актуалізації пам'яті у солдат, і при допитах. У ХХІ столітті сироватка правди використовувалась в Індії щодо небезпечних злочинців, але лише до 2010 року, коли Верховний суд Індії заборонив таку практику. Відповідно на сьогодні сироватка правди ніде у світі не використовується, через те, що це неетично, а також її вплив на організм людини не доведено, відповідно це призводить до складнощів у дозуванні, що може мати наслідком смерть особи.

Література:

1. Карлов В.Я. Использование криминалистической техники в расследовании преступлений: [научно-практ. пособ.]. М.: «Экзамен», 2006. 192 с.
2. Курс криминалистики: в 3 т. / Под ред. О.Н. Коршуновой, А.А. Степанова. Спб.: Издво «Юридический центр Пресс», 2004. Т. 1: Общетеоретические вопросы. Криминалистическая техника. Криминалистическая тактика. 683с.
3. Шойфет М.С. Гипноз: преступники и жертвы [Текст]. М.: Эксмо, 2010. 512 с.
4. Методы прикладной психологии в раскрытии и расследовании преступлений. М.: Политиздат, 1999. 115 с.

Адміністративне право. Адміністративне процесуальне право. Митне та податкове право. Муніципальне право

*Сливка Ігор Миколайович
доктор філософії в галузі права,
старший викладач кафедри
правознавства, ВУ ПрАТ «ВНЗ
«МАУП»*

*Гук Ірина Миронівна
магістрант, ПрАТ «ВНЗ «МАУП»*

**ПОНЯТТЯ «АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА» У
СУЧАСНОМУ ПРАВОВОМУ ПОЛІ УКРАЇНИ**

На розвиток суспільних процесів будь-якої країни впливають різноманітні чинники. Серед них потрібно виділити корупцію, яка сприяє дестабілізації економічного, соціального та політичного життя. Історичний досвід та всебічне вивчення поняття корупції, її впливу на суспільство, законодавчих механізмів стримування та боротьби з цим негативним явищем вказує на те, що одні країни досягають у цьому процесі певних результатів, а інші, на жаль, ні. Можна стверджувати, що майже в усіх країнах корупція існує, однак проявляється вона по різному, з різною інтенсивністю впливу на суспільні процеси. Україна сьогодні знаходиться у періоді формування та визначення свого місця у глобалізованому світі. Якісно новий процес побудови правової держави вимагає законодавства, яке б чітко та однозначно пояснювало та регулювало суспільні процеси, одним з яких є протидія та запобігання корупції.

У контексті цього варто зазначити, що антикорупційне законодавство є збірним поняттям. В Україні воно почало активно формуватися у 2014 році, коли потрібно було якісно провести реформи державного управління та визначити правові механізми протидії корупційним діям. Окрім того, варто відмітити, що з отриманням незалежності України у її правовому полі формувалися різні правові акти,

які стосувалися вирішення проблем корупції. Тому актуальним є визначення самого поняття «антикорупційне законодавство» та формування його системи, яка би відображала сутність та напрямки, механізми запобігання та протидії корупції на всіх рівнях управління державою та, зокрема, у діяльності юридичних осіб та громадян.

Погоджуємося з думкою М. Кравчука, який стверджує, що у юридичній літературі немає єдиного підходу до питання визначення поняття про законодавство [1, с. 175-178; 2, с. 55-56]. А розглядаючи антикорупційне законодавство, варто мати на увазі систему антикорупційного законодавства. Як зазначає А. Венгеров, система законодавства – це упорядкована за різними об'єктивними критеріями, обумовлена потребами соціального регулювання, життєдіяльності суспільства певна множина нормативних актів, що формується для найбільш ефективного використання правових норм [3, с. 460]. Тобто це не просто сукупність нормативно-правових актів, а їх диференційована система, заснована на принципах субординації і координування її структурних елементів [4, с. 86]. І наскільки ця система є цілісною та стабільною, і наскільки тісний взаємозв'язок між її структурними елементами, настільки визначається ефективність дії правового механізму, що впливає на формування та розвиток суспільних відносин в усіх сферах життя [5].

Дослідники зазначають, що сутність антикорупційного законодавства полягає у тому, щоб: обмежити, нейтралізувати чи усунути фактори корупції, запобігти конфлікту інтересів (особистих і службових), нормативно визначити рамки правової і етичної поведінки суб'єктів відповідальності за корупційні правопорушення; чітко визначити ознаки корупційних правопорушень, передбачити адекватні заходи відповідальності за їх вчинення, належним чином врегулювати діяльність органів державної влади та їх окремих підрозділів, які безпосередньо протидіють корупції [6, с. 82-83]. Науковець І.В. Коруля пропонує зміст антикорупційного законодавства розглядати як сукупність норм права, які регламентують діяльність щодо протидії корупції та які об'єднані у нормативно-правові акти [7, с. 20]. Дослідниця Т.В. Хабарова вважає, що антикорупційне законодавство можна визначити як систему правових норм, які визначають правові засади антикорупційної діяльності, регламентують основні напрями діяльності держави щодо запобігання

корупції та визначають механізми та форми реалізації запобіжних антикорупційних заходів [8]. Варто також вказати, що зміст поняття антикорупційна діяльність - це процес реалізації заходів запобігання корупції, завдяки яким досягається зниження її рівня.

Інші науковці зазначають, що антикорупційне законодавство варто розглядати у широкому та вузькому розумінні. Вони дають визначення, вузького розуміння антикорупційного законодавства – це закони та інші нормативно-правові акти, які встановлюють спеціальні законодавчі положення щодо запобігання корупції, визначають ознаки корупційних правопорушень та відповідальність за їх вчинення, регулюють діяльність державних органів чи їх спеціальних підрозділів, до компетенції яких належить протидія корупції, координація такої діяльності (контроль) та нагляд за нею [9]. Адже справді, сьогодні правові норми щодо запобігання й протидії корупції відображенні у Конституції України, законах і постановах Верховної Ради України, указах і розпорядженнях Президента України, постановах і розпорядженнях Кабінету Міністрів України, відомчих та локальних нормативних актах. Все це вказує на формування системи антикорупційного законодавства. Крім того, можна відзначити, що рисою антикорупційного законодавства є наявність спеціальних антикорупційних положень, які отримали відображення у певних нормативно-правових актах, до яких відносять: Закон України «Про запобігання корупції»; Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України»; Закон України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів»; Закон України «Про Державне бюро розслідувань». Таким чином, в Україні сформовано систему антикорупційного законодавства.

Отже, до антикорупційного законодавства належать всі нормативно-правові акти, які прямо або опосередковано визначають права, обов'язки, компетенцію органів державної влади, встановлюють спеціальні законодавчі обмеження та вимоги, особливості корупційних діянь та відповідальність за них, умови діяльності суб'єктів, уповноважених запобігати корупції, а також засади координації, контролю та нагляду за такою діяльністю, що в кінцевому результаті впливає на створення умов, несприятливих для вчинення корупційних правопорушень. Якісно нові підходи до формування оновленого антикорупційного законодавства

розпочалися у жовтні 2014 року. Фактично у цей період було переформатовано підходи до правового регулювання антикорупційної діяльності держави у її ключових секторах, а саме забезпечено правове використання наступних механізмів запобігання та протидії корупції: формування та моніторинг державної антикорупційної політики; превентивна антикорупційна діяльність; переслідування за корупцію.

Література:

1. Теорія держави і права (опорні конспекти): Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Авт. – упоряд. Кравчук М.В. К.: Атіка, 2003. 288 с.
2. Правознавство: навчальний посібник / Кравчук М.В., Гладун З.С., Гришук В.К. та ін.; За ред. М. В. Кравчука. – 2-е вид., перероб. та доп. Тернопіль: Карт – бланш, 2003. 408с.
3. Венгеров А. Теория государства и права. М., 1998. С. 460.
4. Оніщенко Н. Правова система: проблеми теорії. К., 2002. 349 с.
5. Подковенко Т. О. Система законодавства України: стан та шляхи вдосконалення. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream.pdf> (дата звернення: 01.04.2020).
6. Запобігання і протидія проявам корупції як елемент модернізації системи державної служби / Івано-Франківський центр науки, інновацій та інформатизації. Івано-Франківськ, 2012. 237 с.
7. Коруля І. В. Міліція в механізмі протидії корупції : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07. «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Київ, 2012. 20 с.
8. Хабарова Т. В. Адміністративно-процесуальні засади запобігання корупції в Україні: дис. ... к.ю.н.: 12.00.07. Харків. 2017. 216 с. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/13440/5/diss-Khabarova.pdf> (дата звернення: 18.03.2020).
9. Костенко Б. О. Кухарук А. В. Імплементація європейських стандартів запобігання та боротьби з корупцією в національне законодавство : навч.-метод. матеріали / уклад. Т. А. Саченко. К. : НАДУ, 2013. 60 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/e169f439-e555-40cb-bedd-c270f56cca34.pdf (дата звернення: 30.03.2020).

*Антонюк Уляна Василівна
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного та
господарського права і процесу, Івано-
Франківський юридичний інститут
Національного університету
«Одеська юридична академія»*

ДОСТУП ДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ГАРАНТІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ В УКРАЇНІ

Ст. 55 Конституції України передбачено право кожного на вільний доступ до інформації про стан довкілля, якість продуктів харчування та предметів побуту [1]. Тобто, кожному громадянину має бути гарантовано право отримувати інформацію про стан навколишнього природного середовища, якість та безпечність продуктів харчування і предметів побуту. І тут доцільно зауважити, що 06 грудня 2018 року було прийнято Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» [2], який встановлює правові та організаційні засади надання споживачам інформації про харчові продукти з метою забезпечення високого рівня захисту здоров'я громадян і задоволення їхніх соціальних та економічних інтересів. Тобто, йдеться про загальні принципи надання та вимоги до інформації про харчові продукти, що надається споживачам, зокрема щодо маркування харчових продуктів, а також обов'язки операторів ринку харчових продуктів з доведення цієї інформації до інших операторів ринку харчових продуктів та до споживачів.

Отже, у відповідності до зазначеного вище Закону, інформація для споживачів про харчові продукти, включає: а) загальні вимоги до інформації про харчові продукти, тобто загальну інформацію; б) обов'язкову інформацію про харчові продукти; в) інформацію про харчові продукти, що надається в добровільному порядку, тобто додаткову інформацію.

Загальна інформація про харчовий продукт повинна відповідати наступним принципам: відповідність вимогам чинного законодавства; точність, достовірність, зрозумілість для споживача; не вводити споживача в оману; не приписувати харчовому продукту властивостей, що сприяють запобіганню чи лікуванню захворювань, або посилятися на такі властивості. Тобто, загальна інформація є свого роду алгоритмом тих вимог і характеристик, яким має відповідати інформація про продукт харчування.

Обов'язкова інформація про харчові продукти включає широкий спектр даних про: 1) назву харчового продукту; 2) перелік інгредієнтів; 3) будь-які інгредієнти або допоміжні матеріали для переробки, які використовуються у виробництві або приготуванні харчового продукту і залишаються присутніми у готовому продукті, навіть у зміненій формі; 4) кількість певних інгредієнтів або категорій інгредієнтів; 5) кількість харчового продукту в установлених одиницях вимірювання; 6) мінімальний термін придатності або дата «вжити до»; 7) будь-які особливі умови зберігання та/або умови використання (за потреби); 8) найменування та місцезнаходження оператора ринку харчових продуктів, відповідального за інформацію про харчовий продукт, а для імпортованих харчових продуктів – найменування та місцезнаходження імпортера; 9) країна походження або місце походження тощо. При цьому окремо у ч. 2 ст. 6 Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» йдеться про генетично модифіковані організми (ГМО) у харчових продуктах [2]. Інформація такого роду, тобто, про ГМО, є яскравим свідченням про екологічність вимог до інформації про харчові продукти, зокрема, про екологічне маркування. Так, за наявності у харчовому продукті ГМО, якщо їх частка перевищує 0,9 відсотка в будь-якому інгредієнті харчового продукту, що містить, складається або вироблений з ГМО, маркування харчового продукту повинно включати позначку «з ГМО». Крім того, оператор ринку харчових продуктів, відповідальний за інформацію про харчовий продукт, за бажанням може включити до маркування позначку «без ГМО», але у такому разі відсутність ГМО у харчовому продукті має бути підтверджена відповідно до вимог законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів.

Що з стосується додаткової інформації або інформації про харчовий продукт, яка надається у добровільному порядку, то остання має відповідати наступним критеріям: 1) не повинна вводити споживачів в оману; 2) не повинна бути незрозумілою чи заплутаною для споживача; 3) за потреби має базуватися на відповідних наукових даних. На перший погляд, дана інформація не має ніякого відношення до екологічних вимог. Але у відповідності до ч. 2-3 ст. 28 Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» мова йде про екологічне маркування, зокрема, застосування слова «натуральний» та критерії для його застосування [2].

Отже, як бачимо, кожен з видів інформації про харчовий продукт, у тій чи іншій мірі, охоплює собою і екологічні вимоги щодо безпечності та якості продуктів харчування. На жаль, у сучасних умовах, ще досить складно оцінити усі переваги зазначеного вище Закону, яким передбачені дані вимоги, оскільки, Закон було введено в дію лише у 2019 році, тому харчові продукти, які відповідають вимогам законодавства щодо надання споживачам інформації про харчові продукти, що діяло до введення в дію цього Закону, але не відповідають вимогам цього Закону, можуть вироблятися та/або вводитися в обіг протягом трьох років після введення в дію цього Закону, такі харчові продукти можуть перебувати в обігу до настання кінцевої дати споживання або закінчення строку придатності [2]. Тому у сучасних умовах передчасно занадто оцінювати чи переоцінювати переваги даного нормативно-правового акту, оскільки не можливо визначити, як оператори ринку будуть дотримуватись Закону, держава – контролювати, а споживачі – реагувати. Але, факт залишається фактом, тому прийняття даного Закону є прогресивним кроком, який відповідає європейським стандартам захисту прав споживачів та є важливою гарантією захисту екологічних прав.

Література:

1. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів: Закон України від 06 грудня 2018 року № 2639-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 7. Ст.41.

Антикорупційна діяльність

*Каменева Наталія Володимирівна
кандидат економічних наук, доцент
кафедри економіки та управління
підприємством, Навчально-науковий
інститут менеджменту, економіки
та фінансів Президентського
університету ПрАТ «ВНЗ «МАУП»*

*Тюльченко Інна Миколаївна
студентка ПрАТ «ВНЗ «МАУП»*

Е-ДЕКЛАРУВАННЯ МАЙНОВОГО СТАНУ ТА ДОХОДІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ СИСТЕМИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Законом України «Про запобігання корупції» визначено правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень.

Формування та реалізацію державної антикорупційної політики покладено на Національне агентство з питань запобігання корупції (далі НАЗК). До повноважень НАЗК, серед іншого, віднесено здійснення контролю та перевірки декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зберігання та оприлюднення таких декларацій, проведення моніторингу способу життя осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. НАЗК забезпечує відкритий цілодобовий доступ до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, на офіційному веб-сайті шляхом можливості перегляду, копіювання та роздруковування інформації, а також у вигляді набору даних (електронного документа), організованого у форматі, що дозволяє його автоматизоване оброблення електронними засобами з метою повторного використання.

До суб'єктів декларування віднесено осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; інших посадових осіб, юридичних осіб публічного права.

Передбачено 4 типи декларацій: щорічна; перед звільненням; після звільнення; кандидата на посаду. Подані декларації включаються до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, що формується та ведеться Національним агентством.

Однак, при ухваленні Закону «Про запобігання корупції» в частині електронного декларування він був дещо «вихолощений» щодо суб'єктів декларування, членів їх сімей та об'єктів декларування, запроваджену процедуру електронного декларування доходів слід вважати потужним та найбільш революційним кроком у просуванні реформ, направлених на боротьбу з корупцією. Разом з тим, імплементація закону в частині електронного декларування показала, що державні інституції так і не розпочали своєчасно справжньої боротьби з корупцією.

Офіційним початком роботи системи електронного декларування є 1 вересня 2016р. У той же час, Порядок проведення контролю та повної перевірки декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування зареєстрований Міністерством юстиції України лише 13 лютого 2017 р.

На нашу думку, декларувати свої доходи в органах фіскальної служби повинні усі працездатні громадяни України. Під час заповнення декларацій важливо враховувати зміни, пов'язані із застосуванням оновленого антикорупційного законодавства [1]. При цьому за наслідками фінансового контролю суб'єкти Закону «Про запобігання корупції» повинні нести відповідальність, передбаченому цим Законом, а особи, які не є суб'єктами дії цього Закону повинні нести відповідальність лише за ухилення від сплати податків. Таке загальне декларування може стати дієвим механізмом у посиленні боротьби з корупцією.

Література:

1. Е-декларування- 2020: НАЗК про особливості поточної кампанії [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100016013-e-deklaruvannya-2020-nazk-pro-osoblivosti-potochnoyi-kampaniyi>

*Кушнір Ірина Миколаївна
кандидат економічних наук, доцент
кафедри обліку і аудиту, професор
кафедри економіки та
підприємництва Міжнародної
Кадрової Академії*

*Карпенко Стефані Сергіївна
студентка ПрАТ «ВНЗ «МАУП»*

ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ГРОМАДЯН У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ: НАЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ

Потенційним правовим заходом із забезпечення реалізації прав громадян у сфері запобігання та протидії корупції є підготовка та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України пропозицій щодо забезпечення діяльності багатофункціональних центрів для надання фізичним і юридичним особам адміністративних послуг з метою відмови від територіального монополізму під час надання таких послуг та створення альтернативних можливостей щодо вибору органу для їх отримання [1].

Україна потребує якнайшвидшого запровадження діяльності подібних органів, адже це не тільки пришвидшить процес надання адміністративних послуг, а й підвищить їх якість за рахунок обов'язкового утворення операційних залів. Документи першочергово будуть потрапляти до оператора, який має перевірити їх на предмет комплектності, та у разі відповідності вимогам законодавства зареєструвати їх та прийняти до виконання. Як наслідок процес надання адміністративних послуг для громадян починатиметься з прийняття документів оператором, які надсилаються у відповідне відомство для обробки, після чого їх мають знов повернути в операційний зал. Втілення такої процедури дозволить заявникам по спливу встановленого законом строку отримати відповідь щодо результату розгляду документів у оператора, що в свою чергу унеможливило безпосередній контакт із службовцями, які надають адміністративні послуги. На нашу думку, реалізація такого правового заходу повинна стати ефективним способом запобігання та протидії корупції.

У напрямку поліпшення умов доступу фізичних, юридичних осіб та об'єднань громадян без статусу юридичної особи до інформації про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, на Міністерство юстиції України покладено обов'язок підготувати та внести на розгляд Кабінету Міністрів України ряд пропозицій щодо вдосконалення механізму реалізації положень Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Ще одним абсолютно новим правовим заходом у сфері запобігання та протидії корупції стало запровадження на законодавчому рівні інституту антикорупційної експертизи не тільки проектів нормативно-правових актів, а й чинних нормативно-правових актів. Міністерство юстиції України визначило ряд заходів, спрямованих на її удосконалення, а саме: забезпечення доступу громадськості для ознайомлення до проектів нормативно-правових актів; удосконалення механізму організації проведення громадської антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів.

Відповідні заходи мають бути здійсненні з метою запровадження багатоступеневої методики оцінки корупційних ризиків у законодавстві: на рівні розробників проектів нормативно-правових актів та на рівні громадської експертизи, проведення якої забезпечується завдяки прозорій процедурі нормопроєктування та доступності інформації для громадськості.

Успішна стратегія боротьби з системною корупцією в Україні передбачає спочатку реалізацію фундаментальних економічних і політичних передумов цієї боротьби, а потім розгортання всього арсеналу антикорупційних технічних засобів.

Таким чином, основою для розбудови ефективної системи забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції є стабільна імплементація стандартів міжнародних інституцій по боротьбі з корупцією в національне законодавство, а також розроблення та впровадження відповідних механізмів на рівні законів та підзаконних нормативно-правових актів України.

Література:

1. Скулиш Є. Шляхи подолання корупції в Україні / Є. Скулиш // Юридичний вісник України. – 2011. – №32. – С.6.

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНЕ СПРЯМУВАННЯ

**Економіка, організація і управління підприємствами, галузями,
комплексами**

Андрусишена Ірина Василівна, Хитра Олена Володимирівна
РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ У КОНТЕКСТІ
ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ТА ВІДТВОРЕННЯ РОБОЧОЇ
СИЛИ.....3

*Галан Людмила Володимирівна, Ларіонов Борис Олександрович,
Ходос Лідія Анатоліївна* ПОСЛУГИ НОВОГО ПОКОЛІННЯ 5G —
ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ ОПЕРАТОРА ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ
УКРАЇНИ.....9

Касяненко Віта Анатоліївна, Лазаришина Інна Дмитрівна РОЛЬ
ЗЕРНОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ.....11

Магопець Михайло Сергійович ПРОЖИТКОВИЙ МІНІМУМ В
СИСТЕМІ БАЗОВИХ ДЕРЖАВНИХ СОЦІАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ
РЕГУЛЮВАННЯ ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ.....14

Посільська Марія Олегівна, Лазаришина Інна Дмитрівна
ФОРМУВАННЯ ТА ВИБІР СТРАТЕГІЙ АНТИКРИЗОВОГО
УПРАВЛІННЯ.....17

Маркетинг

Резнік Дарина Вадимівна ТАРГЕТИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ СУЧАСНОГО
МАРКЕТИНГУ.....21

Бухгалтерський облік, аналіз і аудит

<i>Матковська Діана Анатоліївна</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	23
--	----

Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці

<i>Якимець Владислав Сергійович</i> ЕЛЕКТРОННА КОМЕРЦІЯ ЯК РУШІЙ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ.....	28
--	----

Банківська справа. Гроші, фінанси і кредит

<i>Глушач Юлія Станиславовна, Волобуєва Юлія Владимировна</i> РЕЙТИНГ УКРАЇНСКИХ БАНКОВ – 2020.....	31
--	----

Податкова система. Бюджетна система

<i>Карпенко Юлія Олегівна, Польова Ольга Олександрівна</i> ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ ЯК ОСНОВА ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ.....	35
---	----

Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

<i>Струк Наталія Петрівна, Озьмінська Ірина Дмитрівна</i> БАЗОВІ ПРИНЦИПИ ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.....	39
---	----

Логістика і транспорт

<i>Петренко Ольга Іванівна, Черниш Владислав Миколайович</i> ІННОВАЦІЇ В ЛОГІСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ, ЇХ ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ.....	41
---	----

Світова економіка та міжнародні економічні відносини

<i>Луганський Олексій Володимирович, Дубов Владислав Олександрович, Дорошенко Олександр Григорович</i> ПРОБЛЕМА ДЕФОЛТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	46
---	----

ЮРИДИЧНЕ СПРЯМУВАННЯ

**Цивільне та сімейне право. Цивільне процесуальне право.
Комерційне право. Житлове право. Зобов'язальне право. Міжнародне
приватне право. Трудове право та право соціального забезпечення**

<i>Guyvan Petr Dmitrievich</i> SOME ISSUES OF TEMPORAL LIMITS OF CIVIL RELATIONS.....	49
--	----

<i>Клімук Ігор Юрійович</i> ПОНЯТТЯ ТА СИСТЕМА ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ.....	54
--	----

**Кримінальне право. Кримінальне процесуальне право.
Криміналістика. Кримінологія. Кримінально-виконавче право.
Судоустрій. Правоохоронні органи, прокуратура та адвокатура**

<i>Дільна Зоряна Федорівна</i> ДО ПИТАННЯ ПРО НЕТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ НА ОСОБИСТІСТЬ У ЮРИДИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	57
--	----

**Адміністративне право. Адміністративне процесуальне право. Митне
та податкове право. Муніципальне право**

<i>Сливка Ігор Миколайович, Гук Ірина Миронівна</i> ПОНЯТТЯ «АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА» У СУЧАСНОМУ ПРАВОВОМУ ПОЛІ УКРАЇНИ.....	61
--	----

Екологічне право. Земельне право. Аграрне право

<i>Антонюк Уляна Василівна</i> ДОСТУП ДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ГАРАНТІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ В УКРАЇНІ.....	65
--	----

Антикорупційна діяльність

<i>Каменева Наталія Володимирівна, Тюльченко Інна Миколаївна</i> Е-ДЕКЛАРУВАННЯ МАЙНОВОГО СТАНУ ТА ДОХОДІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ СИСТЕМИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ.....	68
--	----

<i>Кушнір Ірина Миколаївна, Карпенко Стефані Сергіївна</i> ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ГРОМАДЯН У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ: НАЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ.....	70
--	----

Підписано до друку 06.05.2020р.
Формат 60х84/16. Папір офсетний. Друк на дублікаторі.
Умов.-друк. арк. 4,5. Обл.-вид. Арк 4,95.
Тираж 60 прим.

Громадська організація «Наукова спільнота»
46027, Україна, м. Тернопіль, вул. Загребельна, 23
Ідентифікаційний код 41522543
тел. 0979074970
E-mail: rusenkos@ukr.net

Віддруковано ФО-П Шпак В.Б.
Свідоцтво про державну реєстрацію № 073743
СПП № 465644
Тел. 097 299 38 99
E-mail: tooums@ukr.net